Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

Пры шматразовым друкаваньні—с... па згодзе.
Згодна паст. СНК ад 10 верасьня 19... бярэцца зьверх тарыфу 10 проц. падат...

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда“—г. Менск, Савецкая, 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дня. У акруговых гарадох—у аддз. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

Орган Цэнтра... ...тычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АККП(б)Б.

...ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэл. № 6-13.
3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42
Кіраўн. Гал. Канторай / Кантора абвесткі падпіскі) тэл. № 731.

№ 51 (2858)

Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

...набережная 7/9 ...іблиотеке Лен. Госуд. ...рситета ...р-дек. /28.1./

СЕНЬНЯ У НУМАРЫ

Урад Пілсудзкага разганяе прадвыбарчыя мітынгі.

ВЫБАРЫ Ў НЯМЕЧЧЫНЕ Ў МАІ.

Партызанскі рух на поўдні Кітаю.

ПА СССР ЗА 5 ДЗЁН ЗАГАТОЎЛЕНА 360.700 ТОН ХЛЕБАПРАДУКТАЎ.

Калі пачнецца пабудова трамваю ў Менску. Дапамога местачковай і сельскай беднаце. Пабудова новых заводаў на Беларусі. Пад суд за сувязь з прыватнікамі.

Міжнародны тыдзень (агляд).

Фэльетоны:

Аб загранічных модніках, сушнях «Ангеле» і савецкіх машынах. Пляц і сапраўднасьць.

НА-ДНЁХ „ЗЬВЯЗДА“ ПАЧНЕ ДРУКАВАЦЬ СЭРЫЮ АРТЫКУЛАЎ АБ СЕЛЬГАС-ПАДАТКУ НА 1928-29 Г.

Работнікі фінорганаў, сельсаветаў, сельскія актывістыя, сачэце за „Зьвяздой“.

ПРАЦЭС „ГРАМАДЫ“

(ПА ТЭЛЕФОНУ АД УЛАСНАГА КАРЭСПАНДЭНТА „ЗЬВЯЗДЫ“ НА ПРАЦЭСЕ)

Пачаўся допыт абвінавачаных ● ТАРАШКЕВІЧ катэгарычна адмовіўся гаварыць па-польску. ● Абвінаваўчы акт асноваы на яўнай хлусьні. ● ЛУЦКЕВІЧ заявіў, што ён прыцягнут да суду толькі за актыўны ўдзел у беларускім адраджэнцкім руху. ● Грамада змагалася за культуру і нацыянальныя правы. ● Надзвычайная салідарнасьць падсудных.

Вільня, 28. Пасьля сьвяточнага перапынку пачаўся допыт абвінавачаных. Першым дае тлумачэньні Тарашкевіч. На пытаньне аб вінаватасьці апошні адказвае адмоўна.

Старшыня прапануе гаварыць па-польску, бо абаронцы не разумеюць беларускае мовы.

Тарашкевіч адказвае, што яму важна, каб яго зразумелі ня толькі адвакаты, але і астатнія абвінавачаныя—сяляне. Дзеля гэтага ён прынцыпова будзе гаварыць па-беларуску.

Тарашкевіч характарызуе акт абвінавачаньня, як заснованы на яўнай хлусьні і перакручваньні фактаў, і з абурэньнем адхіляе вэрсію акту аб тайных зносінах і сувязі з савецкім пасольствам.

«Мы,—кажа Тарашкевіч,—ня былі загаворшчыкамі, мы зьяўляемся масавай арганізацыяй, якая мае мэтай абудзіць дрэмлючы рух, мы імкнуліся дзейнічаць у легальных рамках, бяручы пад увагу, што Польшча лічыць сябе нібы парляментарнай дзяржавай».

Старшыня рэзка абрывае Тарашкевіча.—«Тут вам не катэдра і ня трыбуна сойму. Прашу трымацца ў рамках абвінаваўчага акту». Тарашкевіч заяўляе, што ён пры такіх умовах адкладае свае тлумачэньні да часу допыту сьведкаў.

Наступны абвінавачаны—Рак-Міхайлоўскі—яшчэ менш рэзка кваліфікуе абвінаваўчы акт, асабліва пратэстуе проці пункту яго, дзе Рак-Міхайлоўскі названы русіфікатарам. Абвінавачаны падрабязна пералічвае этапы сваёй дзейнасьці з часу вайны ў якасьці піянэра беларускага руху. «Гэты пункт аб маім русіфікатарстве—заведамая хлусьня і сьведчыць аб хлусьлівасьці ўсяго абвінаваўчага акту».

Валошын і Мятла заяўляюць, што абвінаваўчы акт пазбаўлен усякай цені падстаў. Мятла асабліва пратэстуе проці тэй часткі акту, дзе гаворыцца аб змове. Гэты інцыдэнт робіць самае моцнае ўражаньне на прысутных.

Пры допыце сьвядомы грамадзкі дзеяч Астроўскі заявіў, што пракуратура зусім ня лічыцца з праўдай, доказам чаго зьяўляецца пар. 44 абвінаваўчага акту, якая гаворыць, быццам Астроўскі займаўся спэкуляцыяй сьпіртам. Між тым Астроўскі ніколі не займаўся ніякім гандлем. Гэта вядома кожнаму дзіцяці.

Усе абвінавачаныя заўляюць таксама, што «злачынствы», аб якіх гаворыцца ў абвінаваўчым акце, ніколі імі ня былі зроблены. Іх няма і ў сьледчым матар'яле. Вельмі часта судовыя сьледчыя стараліся падсунуць пратаколы, якія заведама заключалі ў сабе скажэньні.

Абвінавачаны Антон Луцкевіч кажа, што трэба зьнішчыць лягэнду, створаную фантастычным абвінаваўчым актам, вакол яго імя.

«У працягу чвэрткі сталецьця,—кажа Луцкевіч,—я стаю ля калыскі беларускага руху і бяру ўдзел у актыўнай рабоце, і да ўсяго тым, што ў даны момант паднялося ў беларускім руху, ёсьць і мая доля. Цяпер, аднак, я вяду працу чыста навуковую, у палітычным жыцьці ніякага ўдзелу не бяру з прычыны дрэннага здароўя.

Браў удзел у падрыхтоўцы выбарчай кампаніі 1922 г., але сам у сойм пайсьці адмовіўся. Даўно таксама адмовіўся і ад іншых пасад у беларускіх арганізацыях. Сюды на лаўку падсудных зацягнулі мяне з тае прычы,—заканчвае Луцкевіч,—што маё імя зьвязана з адраджэньнем беларускага руху».

Астатнія абвінавачаныя—сяляне заяўляюць:

«Ніякай змоўнай дзейнасьці Грамады мы ня ведаем. Належалі да яе, як да арганізацыі, якая змагалася за культуру і нацыянальныя правы».

Адказы абвінавачаных зьдзіўляюць надзвычайнай салідарнасьцю. Сярод падсудных няма ніводнага, хто-б спрабаваў скарыстаць магчымасьці ...палёгкі з боку суда, шляхам кампрамэтацыі астатніх падсудных.

Супроць працэсу над „Грамадой“

Ніякія сілы ня спыняць рэвалюцыйнага руху

Агульны сход усяго калектыву Белмясгандлю, заслухаўшы інфармацыйнае паведамленьне аб судзе над кіраўнікамі Беларускае Грамады, выказвае свой глыбокі пратэст супроць зьверстваў абнаглеўшых катаў буржуазнае Польшчы.

Мы ўпэўнены,—гаворыцца ў рэзалюцыі,—што разам з працоўнымі ўсяго Савецкага Саюзу да працэсу прыслухоўваюцца рабочыя і сяляне ўсяго сьвету. Мы пераконаны, што яны бязумоўна выяўляюць сваю салідарнасьць і з такойжа нянавісьцю клеймяць ганьбаю польскіх катаў.

Няхай нікчэмная кучка сусьветнай буржуазіі ведае, што ніякія катаваньні і ніякія сілы ня спыняць шматмільённую масу працоўных, якая ідзе да сусьветнай рэвалюцыі.

Гарачае прывітаньне барацьбітом

... рабочыя, работніцы і служачыя заводу „Варшавянка“ у ліку 80 чал., выказваем свой гарачы пратэст супроць ганебнай, нячуванай расправы над лепшымі прадстаўнікамі Беларускай Грамады.

Мы ўпэўнены, што ўсе гэтыя фашысцкія прыёмы польскай буржуазіі ня спыняць рэвалюцыйных учынкаў працоўных мас Заходняй Беларусі.

Буржуазія хоча спыніць рэвалюцыйны рух шляхам расправы над кіраўнікамі Беларускай Грамады, але гэта ёй ня ўдасца.

Наша гарачае прывітаньне барацьбітом, якія сядзяць у польскіх турмах за справу працоўных мас. Сьмерць і пагібель катам, прыгнятальнікам рабочае класы.

Няхай жыве сусьветная пралетарская рэвалюцыя.

Агульны сход пастанавіў даручыць бюро ячэйкі Мопр'у сабраць сродкі на карысьць палітзьняволеных Заходняй Беларусі.

Агітацыя з пераапрананьнем, арышты сваім парадкам...

ВАРШАВА, 27. Арышты ў зьвязку з надыходзячымі выбарамі адбываюцца ўсюды. У Горадні прыхільнікі ўрадовага блёку вядуць агітацыю пры дапамозе студэнтаў, пераапранутых у сялянскія сьвіткі атрымліваючых высокую аплату.

Калі будзе распушчан рэйхстаг

БЭРЛІН, 27. Сёньня ў рэйхстагу віцэ-канцлер Хергт, які замяшчае Маркса, агаласіў дэкларацыю ўраду аб дзелавой праграме, што павінна быць выканана да роспуску рэйхстагу. У заключэньне Хергт зазначыў, што роспуск рэйхстагу паступіць пасьля выкананьня дзелавой праграмы і што выбары адбудуцца, магчыма, у другой палове мая.

Францыя імкнецца пагоршыць нямецка-савецкія адносіны?

[illegible], 25. Некаторыя газэты паведамляюць з Парыжа аб намаганьнях дэ-Монзі ўгадзіць эканамічную палітыку Францыі і Ня[illegible]... [illegible] ...ых прынцыпаў [illegible] ...у да хлоп... [illegible] ...карэспандэнцыі, Штрэземан таксама падзяляе гэты план, пры тым адным з галоўных вынікаў яго павінны зьявіцца стрыманыя адносіны нямецкага ўраду да прадастаўленьня новых нямецкіх крэдытаў Савецкаму Саюзу. Французскі ўрад, аднак, наруджіць з заключэньнем агульнае згоды па даным пытаньні [illegible] ...сучасныя [illegible] выступленьняў ад выпадку да выпадку.

Сялянскія таварыствы ўзаемадапамогі павінны стаць масавай арганізацыяй

XI зьезд КП(б)Б даў такія дырэктывы ў адносінах работы сялянскіх таварыстваў ўзаемадапамогі:

«Зьезд падкрэсьлівае неабходнасьць далейшага ўсямернага ўмацаваньня камітэтаў сялянскае ўзаемадапамогі (КСУ), асабліва разгортваньня або вытворчай дзейнасьці і вытворча-калектыўнай дапамогі маламоцным пластом сялянства, працягваючы ў той-жа час работу індывідуальнае дапамогі беднаце, а таксама—большага ўцягненьня батракоў, беднякоў, бядвячак і батрачак у актыўную кіруючую работу КСУ і ўзмацненьне ўдзелу КСУ ў каапэраваньні бедняты і батрацтва.

Нам як, [illegible] ЦК КСУ аб становішчы і рабоце таварыстваў, які быў заслухан на сакратарыяце ЦК КП(б)Б, не дае нам магчымасьці сказаць, што гэтыя дырэктывы зьезду выкананы. ...ганізацыямі сканцэнтраваць гэту ўвагу, дапамагчы камітэтам мабілізаваць вакол сваёй работы шырокую вясковую грамадзкасьць.

У надыходзячай вясеньняй сельска-гаспадарчай кампаніі, ва ўсёй нашай рабоце па калектывізацыі і каапэраваньні вёскі і, нарэшце, у нашай рабоце з беднатою,—КСУ могуць і павінны адыграць сваю і не малую ролю.

На сакратарыяце ЦК адзначана слабая сувязь, а часамі і няўвязка ў рабоце КСУ і с.-г. каапэрацыі. Гэта зьявішча павінна быць зжыта як мага хутчэй. Камітэты таварыстваў узаемадапамогі і сельскія упоўнаважаныя павінны быць ініцыятарамі і арганізатарамі канкрэтнай работы с.-г. каапэрацыі ў вёсцы.

Асаблівая ўвага КСУ павінна быць зьвернута на загатоўку насеньня для вясеньняй пасяўной ...

РЭЗАЛЮЦЫЯ ВЫКАНКОМУ КАМІНТЭРНУ

па кітайскім пытаньні

МАСКВА, 27. Рэзалюцыя па кітайскім пытаньні, унесеная ад імя дэлегацыі УсеКП(б) і кітайскай кампартыі т. т. Бухарыным, Сталіным, Сяном і Лі і аднагалосна прынятая на пасяджэньні пленуму ВККІ 25-га лютага ... ныя сілы контр-рэвалюцыі выступаюць сумесна супроць рабочых і сялян, супроць рэвалюцыі, супроць кампартыі. Адначасова назіраецца жорсткая ўнутраная барацьба ў гэтым контр-рэвалюцыйным лагеры ... іх палітычнае ... цыі ... і яе абаянтаў.

Неабходна рашуча змагацца супроць путчызму ў пэўных пластах рабочае масы, супроць непадрыхтаваных і неарганізаваных выступленьняў як у го...

рыстваў, які быў заслуханы на сакратарыяце ЦК КП(б)Б, не дае нам магчымасьці сказаць, што гэтыя дырэктывы зьезду выкананы.

Нельга, зразумела, адмаўляць, што за мінулы пэрыяд у рабоце КСУ ёсьць дасягненьні: значны колькасны абхват таварыствамі сялянскае ўзаемадапамогі населеных пунктаў, некаторае павялічэньне матэр'яльных фондаў камітэтаў, палепшаньне работы пракатных пунктаў і рознага роду камітэцкіх прадпрыемстваў і інш.—усё гэта ў наяўнасьці.

Аднак, гэтыя дасягненьні бляднеюць перад тымі недахватамі, якія яшчэ ёсьць у рабоце КСУ, асабліва **ў зьвязку з нашымі цяперашнімі вялікімі і важнымі задачамі па рабоце ў вёсцы.**

Галоўны недахват у рабоце КСУ гэта тое, што да гэтага часу ім не ўдалося **зрабіцца сапраўды масавай, аўтарытэтнай у вачох сялянства арганізацыяй.**

Трэба адзначыць, што значная доля віны тут падае ня толькі на камітэты, але і на партыйныя і савецкія арганізацыі, якія, трэба сказаць, мала зьвяртаюць увагі на жыцьцё і работу КСУ.

Таму, галоўным чынам, задача, якая стаіць і перад камітэтамі і перад партыйнымі і савецкімі ар[illegible]цыі ў вёсцы.

Асаблівая ўвага КСУ павінна быць зьвернута на загатоўку насеньня для вясеньняй пасяўной кампаніі. **Усе сродкі КСУ павінны быць пастаўлены на службу гэтай задачы.**

З усімі гэтымі задачамі камітэты сялянскіх таварыстваў справяцца толькі ў тым выпадку, калі партыйныя і савецкія арганізацыі ў вёсцы будуць ім дапамагаць, правільна кіраваць іх работаю, калі сама работа КСУ будзе **шырока вядома масам сялянства.**

Таму—пэрыядычная справаздачнасьць камітэтаў перад членамі таварыстваў—неабходная ўмова пасьпяховасьці ўсей іх работы.

У сыстэме нашай работы ў вёсцы КСУ займаюць пэўнае месца, як грамадзкая арганізацыя. Усякая грамадзкая арганізацыя жыцьцёва толькі пры ўмовах, калі яна не замыкаецца сама ў сябе, а разьвівае шырокую грамадзкую работу ў масах.

Аб гэтым павінны памятаць КСУ. Масавая работа КСУ павінна разьвівацца і ўмацняцца.

Толькі пры гэтых умовах і пад гэтым лёзунгам будуць пасьпяхова выкананы і тыя задачы эканамічнага характару, якія стаяць перад камітэтамі сялянскае ўзаемадапамогі.

МАСКВА, 27. Рэзалюцыя на кітайскім пытаньні, унесеная ад імя дэлегацыі УсеКП(б) і кітайскай кампартыі т. т. Бухарыным, Сталіным, Сянэм і Лі і аднагалосна прынятая на пасяджэньні пленуму ВККІ 25-га лютага, зазначае, што бягучы пэрыяд кітайскай рэвалюцыі зьяўляецца пэрыядам буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, якая не закончана ні з пункту погляду эканамічнага (аграрны пераварот і зьнішчэньне фэадальных адносін), ні з пункту погляду нацыянальнай барацьбы супроць імпэрыялізму (аб'яднаньне Кітаю і нацыянальная незалежнасьць), ні з пункту погляду клясавай прыроды ўлады (дыктатура пралетарыяту і сялянства).

Характарыстыка бягучага этапу кітайскай рэвалюцыі, як рэвалюцыі, якая ўжо перарасла ў рэвалюцыю сацыялістычную, няправільна. Буржуазія перашла не толькі да поўнага блёку з контр-рэвалюцыйнымі фэадаламі і мілітарыстымі, але фактычна заключыла згоду з чужаземным імпэрыялізмам, які выяўляе павышаную актыўнасьць і па лініі захопу асноўных эканамічных пазыцый, і па лініі ўмацненьня свайго палітычнага ўплыву. Гэтыя тры асноў[illegible]ныя сілы контр-рэвалюцыі выступаюць сумесна супроць рабочых і сялян, супроць рэвалюцыі, супроць кампартыі. Адначасова наглядаецца жорсткая ўнутраная барацьба ў гэтым контр-рэвалюцыйным лягеры, якая, з аднаго боку, адбівае супярэчнасьці інтарэсаў змагаючыхся кітайскіх груповак, з другога—супярэчныя інтарэсы розных груп імпэрыялістычных дзяржаў.

У сучасны момант яшчэ няма новага магутнага ўздыму рэвалюцыйнага руху мас у агульна-нацыянальным маштабе. Аднак, рад сымптомаў зазначае, што рабоча-сялянская рэвалюцыя ідзе да такога іменна новага ўздыму. Партыя павінна гатовіцца да шырокага ўздыму новай рэвалюцыйнай хвалі. Гэты ўздым абавязкова паставіць перад партыяй, як простую і практычную задачу, арганізацыю і правядзеньне масавага ўзброенага паўстаньня. Цэнтр цяжкасьці ўсёй партыйнай работы ў дадзены момант ляжыць у заваёве мільённых мас рабочых і сялян, у [illegible] і не лёзунгаў.

Неабходна рашуча змагацца супроць путчызму ў пэўных пластох рабочае клясы, супроць непадрыхтаваных і неарганізаваных выступленьняў як у горадзе, так і ў вёсцы, супроць ігры з паўстаньнем. Партыя павінна бачыць сваю галоўную задачу ў падрыхтоўцы арганізаваных выступленьняў у шырокім маштабе. ВККІ лічыць, што галоўнай задачай партыі ў савецызаваных сялянскіх раёнах зьяўляецца правядзеньне аграрнай рэвалюцыі і арганізацыя часьцей Чырвонай арміі ў разьліку, што гэтыя часьці будуць паступова аб'яднацца потым у адну агульную ўсекітайскую Чырвоную армію.

ВККІ ставіць у абавязак усім сваім сэкцыям усямернае падтрыманьне кітайскай рэвалюцыі і заклікае ўсіх рабочых і камуністых да выкананьня свайго міжнароднага пралетарскага абавязку салідарнасьці і дапамогі гэраічнаму пралетарыяту Кітаю.

[illegible] рэвалюцыі, Штрэземан таксама падавала гэты план, пры чым ад[illegible] сумесных [illegible] выступленьняў ад выпадку за выпадкам.

Грамадзянская вайна ў Кітаі

Адмова выканаць загад Чан Кай-шы

ПЕКІН, 27. Першая дывізія 37 арміі пад камандай Чэн Дзяо-юапа адмовілася выканаць загад Чан Кай-шы аб выступленьні на фронт, з прычыны таго, што яна на працягу доўгага часу не атрымлівае пэнсыі.

Супярэчныя весткі

ШАНХАЙ, 27. Газэты публікуюць наступнае паведамленьне з Гапконгу: «26-га лютага вядомы камуністы Пэн Пай на чале атраду ў 700 салдат і 2.000 сялян захапіў 2 вёскі ў правінцыі Гуандун».

Паводле другіх вестак, Пэн Пай быў пакараны сьмерцю ў Кантоне 25-га лютага.

Рост хлебазагатовак у СССР

МАСКВА, 27. Па папярэдніх даных Наркамгандлю СССР, за пятую пяцідзёнку лютага загатоўлена плянавымі і масцовымі хлебазагатоўчымі арганізацыямі 360.700 тон хлебапрадуктаў, супроць 359.000 тон, загатоўленых у папярэдняй пяцідзёнцы лютага. У лютым мінулага году ў пятай пяцідзёнцы было загатоўлена 127.000 тон. Наркамгандаль СССР адзначае, што пятая пяцідзёнка лютага бягучага году дала ў параўнаньні з чацьвертаю пяцідзёнкаю некаторае павялічэньне, ня гледзячы на тое, што пятая пяцідзёнка супадае з сьвяткаваньнем масьленіцы, на працягу якой у некаторых раёнах спыніўся падвоз хлеба на ссыпныя пункты.

НАЧНОЕ РАДЫЕ

Да працэсу „Грамады“

Польскія фашыстыя прабуюць прысьцягнуць да працэсу савецкае паўпрэдзтва ў Варшаве.

ВАРШАВА, 28. Газэта «Экспрэс Паранны», на падставе абвінаваўчага акту на справе Беларускай Грамады піша: «Праграма дзеяньняў Грамады была распрацавана на канфэрэнцыі ў Данцыгу ў канцы ліпеня 1925 г., на якой бралі ўдзел 5 прадстаўнікоў Грамады, з прадстаўнікі польскай камуністычнай партыі і камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Старшынёю на канфэрэнцыі быў дарадчык паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР у Варшаве п. Ульянаў»

* *

МАСКВА, 28. З прычыны выпадаў польскага друку супроць паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР у Польшчы, у зьвязку з працэсам Беларускай Грамады, які зараз адбываецца, нядаўна прыбыўшы ў Маскву былы дарадчык паўпамоцнага прадстаўніцтва СССР у Польшчы т. Ульянаў у гутарцы з прадстаўніком ТАСС заявіў наступнае:

Заўсёды, а асабліва ў апошнія часы, польскі друк розных адценяў выкарыстоўваў і выкарыстоўвае самыя рознастайныя палітычныя працэсы для хлусьлівых выпадаў супроць СССР. Чарговую кампанію цкаваньня СССР мы наглядаем цяпер у зьвязку з працэсам Беларускай Грамады. Бульварная газэта «Экспрэс Паранны» зьмясьціла дзікую газэтную ўтку аб «злачыннай сувязі» дзеячоў Беларускай Грамады з савецкім паўнамоцным прадстаўніцтвам у Варшаве, аб вымышлянай канфэрэнцыі ў Данцыгу, быццам пад маім старшынствам, на якой члены Грамады далі амаль не ўрачыстую клятву і пісьмовае абавязацельства падтрымаць СССР у момант вайны з Польшчаю.

«Экспрэс Паранны» спасылаецца на абвінаваўчы акт, які быццам у сваім зьмесьце мае абвінавачваньні супроць паўпрэдства СССР і мяне ў прыватнасьці.

Наколькі гэтыя паведамленьні не зьяўляюцца вымыслам самай газэты, яны могуць служыць толькі лішнім доказам таго, што і ў працэсе Беларускай Грамады асноўную ролю іграюць наёмныя сьведкі, падстаўныя асобы і агэнты ахранкі.

Я павінен катэгарычна заявіць, што, зразумела, ні я, ні паўпрэдства СССР у Польшчы рашуча ніякіх адносін да інкрымінуемай Беларускай Грамадзе дзейнасьці ня мелі. Гэтыя правакацыйныя паведамленьні накіраваны ня толькі супроць нас, але і павінны будуць дапамагчы асудзіць дзеячаў беларускага радыкальнага сялянскага руху, паход супроць якога вядзецца ў Польшчы з нячуванаю жорсткасьцю.

Аб заграцічных модніках, сушню „Ангеле“ і савецкіх машынах

Беларусь, праўда, тэрыторыяй сваёй датыкаецца да «заграніц», але, аднак, захапленьне заграцічнай модай сярод гаспадарнікаў і адміністрацыі, якое яшчэ працягваецца, ня можа быць апраўдана. Кіраўнікі трэстаў і прадпрыемстваў усё яшчэ ня хочуць прызнаць права грамадзянства за савецкай машынай, нават за самай простай. За граніцай яны заказваюць нескладанае абсталяваньне, якое можа з посьпехам быць выканана ня толькі на заводах РСФСР і Украіны, але нават у сябе пад носам, у Менску.

Пытаньне аб мэтазгоднасьці выпісваньня многіх машын з за граніцы ўсплыло ў сувязі з заказамі Белхарчтрэсту і Белсельтрэсту. Апошнія атрымалі ліцэнзіі на ўвоз з-за граніцы абсталяваньня на суму 90.000 р. для крухмальных заводаў, якія будуюцца, ня лічачы патрэбным «трывожыць» падобным заказам савецкія саюзныя і беларускія машынабудаўнічыя заводы. Цікавей усяго тое, што амаль усе машыны і часьці для крухмальнай вытворчасьці вырабляюцца ў СССР ня горш, чым за граніцай.

Ці можна прызнаць заслугоўваючымі сур'ёзнай увагі апраўданьні заказчыкаў.

Белхарчтрэст, напрыклад, выяўляе, што заказаў абсталяваньне за граніцай таму, што будуе паказальны крухмальны завод у Талачыне. А раз паказальны, дык і абсталяваньне яго павінна быць паказальным, г. зн. заграцічным. Савецкім машынам у даным выпадку не рызыкнуў даверыцца трэст.

Прыблізна такое-ж тлумачэньне дае і Белсельтрэст з поваду заказаных ім за граніцай машын для крухмальнага заводу, які будуецца ў адным з яго саўхозаў. Завод гэты, між іншым, не паказальны.

Паведамленьне загадчыка тэхнічнай часткай менскага заводу «Энэргія» тав. Шапіра (вылучэнец) малюе гэту гісторыю ў зусім іншым выглядзе. Гэты работнік масцовага заводу заявіў, што заказчыкі добра ведалі аб вырабе заводам «Энэргія» абсталяваньня для крухмальных заводаў. У прыватнасьці, «Энэргія» ўжо даўно вырабляе самую важную часьць гэтага абсталяваньня—сушылку «Ангеле». Такая сушылка была зроблена, напрыклад, для заводу Менсельпрому і працуе добра. Акрамя таго, «Энэргія» робіць «Ангеле» за 5.500 р., а заграцічная каштуе 12.000 р. Тав. Шапіра не адмаўляе неабходнасьці заказаў за граніцай складаных машын, але выпісваньне такога нескладанага і простага абсталяваньня, як для крухмальнай вытворчасьці, якое да таго-ж вырабляецца з посьпехам у СССР, зьяўляецца лішняй раскошай, недапушчальнай ва ўмовах скарочанага імпарту.

Заграцічныя моднікі ўказвалі, між іншым, на неакуратнае выкананьне заказаў заводам «Энэргія», якая выконвае заказ на сушылку «Ангеле» у працягу 6-ці месяцаў, робіць гэта хутчэй, чым заграніца, якая ўжо амаль год... выконвае.

У выніку такога імпарту церпіць сама-ж прамысловасьць. Адзін з інжынэраў ВСНГ Беларусі тав. Эпштэйн адзначыў наступнае ненармальнае зьявішча. Некаторыя трэсты выпісваюць на сотні і тысячы рублёў заграцічныя машыны, якія вырабляюцца ў СССР, і з прычыны гэтага іншыя трэсты, за адсутнасьцю кантынгэнту, пазбаўляюцца магчымасьці заказаць за граніцай складаныя машыны, якія не вырабляюцца ў нас. Да такіх «пацярпеўшых» прадпрыемстваў можна, напрыклад, аднесьці Дубровенскую мануфактуру, беларускую панчошную фабрыку, якія не маглі атрымаць ліцэнзій, але бязумоўна неабходны для іх заграцічныя машыны, з прычыны таго, што іншыя трэсты раней атрымалі ліцэнзіі, ня маючы на гэта асаблівай неабходнасьці.

Моду на заграніцу трэба спыніць.

А.

Чырвоная армія на варце творчае працы Рэспублікі Саветаў

Прамова тав. Рыкава на пасяджэньні Массавету

МАСКВА, 28. 25-га лютага на пасяджэньні Маскоўскага савету выступіў з прамоваю, прысьвечанаю 10-годзьдзю Чырвонай арміі, тав. Рыкаў, які сказаў:

—Тав. Лёнін ня раз з гэтай трыбуны казаў аб Чырвонай арміі, аб яе посьпехах і паражэньнях. Ён падкрэсьліваў, што ў пэрыяд грамадзянскай вайны Чырвоная армія перамагала сваіх праціўнікаў не таму, што рэспубліка Саветаў мела больш тэхнічных і матэр'яльных магчымасьцяй у параўнаньні з сільнымі буржуазіі, дварянства і тымі чужаземнымі войскамі, з якімі трэба было змагацца. Яна перамагла і няўхільна павінна была перамагчы ў выніку перавагі тых ідэй, у імя якіх змагалася Чырвоная армія. Грамадзянская вайна скончылася перамогаю Кастрычнікавай рэвалюцыі. Перамогамі Чырвонай арміі закончыўся пэрыяд гэраічнай узброенай барацьбы рабочых і сялян супроць шматлікіх ворагаў.

Чырвоная армія стала на варце тэй выключна напружанай і гіганцкай творчай працы, якая вядзецца на тэрыторыі нашага Саюзу—на варце сацыялістычнага будаўніцтва. У гэты пэрыяд барацьбы за арганізацыю новага грамадзтва выдаткі на Чырвоную армію зьяўляюцца некаторым «накладным выдаткам» на нашу творчую працу. „Накладным выдаткам“ таму, што Чырвоная армія забірае значную колькасьць актыўнага працаздольнага жыхарства ад вытворчай працы і таму, што ўзброеныя сілы нашага Савецкага Саюзу патрабуюць значных затрат. Тым ня менш, Чырвоная армія зьяўляецца арганічнаю часткаю таго творчага працэсу, які адбываецца ў бягучы час на тэрыторыі нашага Саюзу.

Мы зараз ажыцьцяўляем праграму сацыялістычнага будаўніцтва супроць усіх варожых нам клясаў. Мірнае будаўніцтва нашага Саюзу можа быць парушана, бо спрабуючы затрымаць наш рост, варожыя нам клясы ўзьнімуць супроць нас вайну. Ужываньне інтэрвэнцыі з боку буржуазіі ў адносінах да першай у сьвеце рабочай дзяржавы будзе адзначаць ужываньне узброеных мэтадаў барацьбы для падаўленьня перамогшага пралетарыяту і разгрому рэспублікі Саветаў. Дзеля гэтага, падобна таму, як кастрычнікавы пераварот быў ужываньнем мастацтва ўзброенага паўстаньня ў барацьбы рабочае клясы супроць буржуазіі, так у выпадку нападу на СССР абаронная барацьба ў нашай Чырвонай арміі будзе ўзброенай абаронай рабочае клясы і сялянства. Я ўпэўнен, што [illegible] буржуазіі. Я ўпэўнен, што Чырвоная армія адыграе такую-ж рэвалюцыйную ролю магутнае клясавае зброі ў выпадку новай узброенай сутычкі з працаўнікамі будаўніцтва сацыялізму, з клясавымі ворагамі рабочых і сялян, як і ў мінулых баёх. (Бурныя воплескі, пераходзячыя ў авацыю. Усе ўстаюць).

Пленум ЦКК КП(б)Бел.

склікаецца на 1 сакавіка 1928 году

ПАВЕСТКА ДНЯ ПЛЕНУМУ:

1. Аб рабоце ЦКК-НК РСІ ў сувязі з рашэньнямі XV Зьезду УсеКП(б)—дакладчык т. **КАЛНІН.**
2. Скарачэньне 20 проц. адміністрацыйных выдаткаў—дакладчык т. **ЭЛЬКІНД.**
3. Даклад аб рабоце Менскай АКК КП(б)Б—дакладчык т. **МУНДАУ.**
4. Шляхі палепшаньня пастаноўкі ведамственнай рацыяналізацыі—дакладчык т. **РАКАЎ.**

Старшыня ЦКК КП(б)Бел. **КАЛНІН.**

Заўтра, у чацьвер, 1 сакавіка, а 7 гадзіне ўвечары, у вялікай залі клюбу К. Маркса адбудзецца

ШЫРОКАЯ НАРАДА МОПР'аўскага АКТЫВУ гор. Менску

з поваду працэсу БЕЛАРУСКАЙ ГРАМАДЫ.

На нараду запрашаюцца старшыні і члены бюро МОПР'аўскіх ячэек, члены РК і АК МОПР, прадстаўнікі партыйных і камсамольскіх ячэек, фабзаўмясцкомаў і шэфтаварыстваў.

На павестцы дня даклад тав. **ІГНАТОЎСКАГА** аб працэсе Беларускай Грамады.

Менскі Акр. Камітэт МОПР.

НАПЯРЭДАДНІ МІЖНАРОДНАГА СЬВЯТА РАБОТНІЦ І СЯЛЯНАК

ПРАВЕРЫЦЬ ПРАЦУ, НАМЕЦІЦЬ МЕРАПРЫЕМСТВЫ ДАЛЕЙШАГА ПАЛЯПШЭНЬНЯ СТАНОВІШЧА ПРАЦОЎНЫХ ЖАНЧЫН—НЕАДКЛАДНАЯ ЗАДАЧА

Сьвята працоўнай жанчыны

Міжнародны жаночы камуністычны дзень з году ў год усё больш і больш узмацняе цесную сувязь работніц і сялянак савецкай краіны з працоўнымі масамі Захаду і Ўсходу.

8-га сакавіка—дзень замацаваньня саюзу гораду і вёскі, рабочае класы і сялянства ў Савецкім Саюзе.

Рост рэвалюцыйнасьці рабочых мас за граніцаю, гаспадарчай і грамадзкай магутнасьці СССР, — усё гэта выклікае самую сур'ёзную трывогу сярод капіталістых і іх лёкаяў -меншавікоў за свой лёс. Капіталістыя рыхтуюцца да вайны. У міжнародны жаночы дзень працоўныя, асабліва работніцы і сялянкі нашай краіны і краін капіталу праверачь, ці гатовы яны ахоўваць СССР -бацькаўшчыну пралетарыяту ўсяго сьвету. У гэты дзень работніцы і сялянкі СССР шырэй увальлюцца ў добраахвотныя таварыствы Асоавіяхіму, Чырвонага Крыжу, у стралковыя, хэмічныя і санітарныя гурткі. За граніцаю работніцы папоўняць рады чырвоных прафсаюзаў і камуністычных партый. Яны заклічуць усіх працоўных да абароны Савецкага Саюзу.

8-га сакавіка ў гэтым годзе адбываецца пасьля XV зьезду камуністычнай партыі, пасьля таго, як партыя разам з працоўнымі СССР падагуліла вынікі дзесяцігодзьдзя кастрычнікавых заваёў і намеціла задачы гаспадарчай і палітычнай работы на бліжэйшыя 5 год. Гэтыя задачы ў галіне прамысловасьці ў асноўным зводзяцца да зьніжэньня сабекошту, рацыяналізацыі вытворчасьці, пераходу на 7-гадзінны рабочы дзень, да зьніжэньня цэн. У сельскай гаспадарцы найважнейшая задача—пераход ад дробнае індывідуальнае гаспадаркі да буйной калектыўнай. Павышэньне культурнага ўзроўню шырокіх працоўных мас, паляпшэньне працы і быту работніц, батрачак, сялянак, сакатужніц—гэта таксама чарговыя заданьні XV партзьезду.

У дзень 8-га сакавіка сялянкі і сакатужніцы бязумоўна будуць дабівацца большага кааперавачньня, выкарыстоўваючы для гэтага ўсе льготы, што даюцца ім савецкаю ўладаю. Гэты дзень паслужыць штуршком для большага ўцягненьня сялянак у калектыўныя гаспадаркі, камуны, арцелі, якія набываюць у сучасны момант важнейшае значэньне.

Сялянкі праверацъ ці створан ясельны фонд і ці вядзецца работа па палягчэньні іх працы і быту. Саветы і выканкомы робяцца больш магутнымі гаспадарчымі адзінкамі, і таму сялянка павінна дамагчыся большага абслугоўваньня гэтымі арганізацыямі сваіх гаспадарчых і бытавых патрэб (арганізацыя ясьляў, пляцовак, ложкаў для кабет, што нараджаюць дзяцей, і г. д.).

XV зьезд зьвярнуў асаблівую ўвагу на ўцягненьне ў актыў бядначак і батрачак (дэлегатак, членаў саветаў) і на вылучэньне іх на кіраўнічую работу ў саветах. Сялянкі-актывісткі разам з групамі беднаты і сумесна з агульным сельскім актывам павінны ўжыць меры да большага вылучэньня сялянак на кіраўнічую савецкую і грамадзкую работу.

Нельга перабудаваць жыцьцё па новаму, нельга быць актыўным будаўніком сацыялізму, кіраўніком у савеце, у кааперацыі няпісьменнаму чалавеку. XV партзьезд даручыў ужыць яшчэ больш рашучыя меры да правядзеньня ў жыцьцё ўсеагульнага абавязковага першапачатковага навучаньня. Сялянка павінна ўсякімі спосабамі дапамагаць ажыцьцяўленьню гэтай найважнейшай пастановы, узбуджаць актыўнасьць і ініцыятыву сялянства. Зьезд даручыў стварыць асобны школьны фонд для дапамогі дзецям беднаты і батрацтва. Грамадзкія працаўніцы сялянкі павінны сачыць, каб сродкі, якія выдаюцца на падручнікі, алоўкі, паперу, папа далі сапраўды дзецям беднякоў і батракоў. Неабходна таксама абмеркаваць, як дапамагчы дзецям, што працуюць па найме, дзецям без бацькоў і матак навучацца ў школе без усякай чаргі.

Міжнародны камуністычны дзень павялічыць сілы працоўных для будаўніцтва сацыялізму ў СССР. Узмацненьне сувязі працоўных усяго сьвету пад чырвонымі сьцягамі Камінтэрну забясьпечыць канчатковую перамогу пралетарыяту над сусьветнай буржуазіяй.

Калыгіна.

Падрыхтоўка ў прафсаюзах

Адчыненьне курсаў па перакваліфікацыі беспрацоўных жанчын.—Дзіцячыя пакоі ў клюбах.—Ліквідацыя няпісьменнасьці.— Выступленьне жаночых стралковых гурткоў.

27-га лютага пры культаддзеле ЦСПСБ адбылася нарада, на якой абгаварвалася пытаньне аб падрыхтоўцы да міжнароднага жаночага дня—8-га сакавіка. Першым быў заслуханы даклад па саюзе **харчавікоў.**

Саюзам пачата праверка на прадпрыемствах працы сярод работніц. Гэта праверка абхопіць усе галіны працы прафарганізацый сярод жанчын. Бібліятэкі чырвоных куткоў папаўняюцца літаратурай па жаночым пытаньні. У клюбе харчавікоў адкрываецца часовы дзіцячы пакой. Да 8-га сакавіка прыстасоўваецца выпуск школы кройкі і шыцьця ў ліку 40 чалавек. 8-га сакавіка для беспрацоўных жанчын будзе наладжан кіно-сэанс, а для дзяцей работніц—ранішнікі. У гэтым годзе, як і ў мінулым, будуць існаваць дзьве дзіцячыя пляцоўкі.

Па саюзе **мэдсанпрацы** ў дні сьвята будуць пастаўлены п'есы і наладжаны кіно-сэансы. Падрыхтоўваецца агульна-саюзны вечар. Пры першай больніцы адкрываецца дзіцячая пляцоўка. Намячаецца арганізацыя курсаў па перападрыхтоўцы мэдыцынскіх сясьцёр на 30 чалавек. 3 сакавіка мяркуецца павялічыць разьмер дапамогі па беспрацоўі.

Па саюзе **нархарч** асаблівая ўвага зьвяртаецца на ліквідацыю няпісьменнасьці сярод жанчын. Але выпуск гурткоў па ліквідацыі няпісьменнасьці, кройкі, шыцьця і інш. будзе зроблены толькі 1 мая. 3-га сакавіка арганізуюцца курсы па кулінарыі, куды будзе накіравана каля 50 проц. работніц. 4-га сакавіка жаночыя каманды прымуць удзел у стралковых спаборніцтвах. Жаночыя каманды маюць ужо рад дасягненьняў у гэтай галіне. Сталоўкі ЦРК наладжваюць сямейныя вечары. На сходах будуць ушаноўвацца актывісткі.

Па саюзе **швэйпром** уся работа па правядзеньні 8-га сакавіка будзе праводзіцца па прадпрыемствах. 6-га сакавіка ўсім беспрацоўным жанчынам, якія атрымліваюць дапамогу ў саюзе, будзе выдана дадаткова па 5 руб. Вядуцца перагаворы з некаторымі гаспадарчымі органамі аб прыняцьці на работу некаторага ліку беспрацоўных жанчын.

Нарада прызнала работу прафсаюзаў па падрыхтоўцы да міжнароднага жаночага дня здавальняючай. Прафсаюзным арганізацыям указана на неабходнасьць практычна рэалізаваць намечаныя пляны.

Рыхтуемся

(Гомельская акруга)

Па ўсіх прадпрыемствах нашага **Нова-Беліцкага раёну** ідзе шпаркая падрыхтоўка да сьвяткаваньня 8-га сакавіка: па цэхах прадпрыемстваў пачалі праводзіць чыткі матар'ялаў да дня сьвята, у працу па падрыхтоўцы шырэй і шырэй уцягваюцца колы работніц.

На нашым раёне да сьвята міжнароднага дня работніц і сялянак наважваецца правесьці шмат надзвычайна каштоўных і патрэбных жанчыне мерапрыемстваў.

Першае—гэта **адчыненьне магазыну** для мацеры і дзіцяці, дзе будзе прадавацца ўсё неабходнае—пачынаючы ад пялёнак і канчаючы соскаю. Прадаўшчыцай у магазыне будзе працаваць практычная жанчына, якая зможа даваць парады, што лепш падыходзіць для дзіцяці.

На фабрыцы «Вэзуві» намячаецца правесьці прэм'яваньне работніц, якія лепш адносяцца да сваіх варштатаў і да працы. Пры запаўненьні падросткамі майстэрні каробачнага аддзяленьня будзе перавага аддавацца дзяўчатам.

Пры кватэрнай кааперацыі «Шлях да сацыялізму» наважваецца адчыніць дзіцячую пляцоўку.

Зараз праводзіцца рад экскурсій работніц і жонак рабочых на другія прадпрыемствы і ў чырвоныя казармы.

Намячаем правесьці па прадпрыемствах справаздачы дэлегатак, будуць выпушчаны спэцыяльныя нумары насьценгазэт, прысьвечаныя жаночаму сьвяту. З 3-га сакавіка будуць праводзіцца вечары па агульных памяшканьнях работніц.

Так мы рыхтуемся сустрэць вялікае сьвята працоўных жанчын усяго сьвету.

Рабкорка В. А.

Партпраца ў пагранраёнах і пагранчасьцях

Менскі акр. камітэт партыі пасьля ...абот свайго чарговага пленуму пра-

ўжо доўга партарганізацыя вывучае ... Нарада павінна будзе даць адпа-

Як працуюць польскія дэлегаткі

(Менская акруга)

Пасьля апошніх перавыбараў дэлегацкіх сходаў па Меншчыне налічваецца 341 польская дэлегатка. У мінулым го-

11 няпісьменных, 4 з іх займаюцца на лікпункце. Апошнія, ня гледзячы на ўсе ўгаворы, адмаўляюцца ліквідаваць

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

па ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ і ПОШТАЙ ад НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

Выключны посьпех БДТ-І

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Наш тэатр за ўвесь час свайго 25-гадовага існаваньня ня бачыў такіх провадаў, якія наладзіла віцебская рабочая грамадзкасьць 26-га лютага ад'яжджаючаму БДТ-І. Рабочыя, служачыя, чырвонаармейцы ня толькі перапоўнілі тэатральную залю, яны запоўнілі сцэну, рабочы глядач літаральна зьліўся са сцэнай, ня было розьніцы паміж аднэй часткай тэатру і другой. Векавая традыцыя была парушана.

Адкрыўшы ўрачыстае пасяджэньне ад імя АСПС тав. Плаўнік ахарактарызаваў тое вялізнае значэньне, якое меў БДТ-І у частцы азнаямленьня і зьбліжэньня шырокіх працоўных мас Віцебшчыны з беларускай культурай.

Тэатр прывітаў прадстаўнік акруговага камітэту партыі т. Некрашэвіч. Горача дзякаваў тэатр ад імя палітаддзелу №-скай дывізіі т. Кулеш, які заявіў, што аб працы БДТ-І будзе адданы загад па ўсім гарнізоне. Дзякуючы тэатру, чырвонаармейцы з далёкай Сібіры, Архангельску, сярэдняга Паволжжа ў сваіх лістох дамоў расказваюць аб беларускай мове, культуры, тэатру, а гэта сялянская моладзь нават ня мела ніякага ўяўленьня аб Беларусі.

Тэатр віталі таксама рабочыя заводу «Мэтпраму» і ф-кі «Прафінтэрн». Прадстаўнік апошняй гаварыў на яўрэйскай мове і адзначыў ролю Белдзяржтэатру ў сэнсе азнаямленьня яўрэйскіх рабочых мас з беларускай культурай. Акруговы савет прафсаюзаў, камітэт камсамолу, заводы «Мэтпраму» і саюз савецкіх і гандлёвых служачых паднесьлі тэатру адрасы.

Пэрсанальная адказнасьць

ВОРША. (Уласны кар.). За люты месяц Днепрасаюзам, Сельсаюзам і Белдзяржгандлем павінна быць загатоўлена ільну-семя 70.000 пуд., ільну-валакна—33.000 пуд., кудзелі—13.000 пуд. і канапель—16.400 пуд.

Паміж загатоўшчыкамі разьмеркаваны раёны і апошнім прапанована рабіць аб'езды вёсак.

Пэрсанальная адказнасьць за ход загатовак і за своечасовае прадстаўленьне вестак ускладзена на старшынь райвыканкомаў.

Заданьне ня выканана

Дуброўна. (Уласны кар.). Усімі загатоўшчыкамі з 1 студзеня па 15 лютага загатоўлена 1.249 кгр. жыта (заданьне было на 68.800 кгр.), 3.269кгр. яравых культур (а заданьне было 80.000 кгр.), 2.842 кгр. іль-

Выконваем другое заданьне

Здача паявых узносаў у спаж. таварыстве „Чырвоны Араты“.

ВОРША. (Уласны кар.). На першым месяцы па зборы паявых узносаў стаіць Аршанскае раённае таварыства «Чырвоны Араты». Данае яму заданьне -3.000 руб. выканана з перавышэньнем на 154 руб. да тэрміну.

Пасьля гэтага т-вам «Чырвоны Араты» атрымана дадатковае заданьне на збор 1.800 руб. паявых узносаў і ў сувязі з далучэньнем да таварыства Межаўскага кааператыву яшчэ 1.200 руб., а ўсяго дадатковае заданьне на 3.000 р.

Ужо за першыя 7 дзён (з 20-га па 27 лютага) выканана 50 проц. заданьня.

Тэмп загатовак невыстарчальны

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). За другую дзесяцідзёўку лютага ў акрузе загатоўлена 398,3 тон збожжавых культур супроць 437,3 тон у першую дзесяцідзёўку. Скарачэньне гэта адбылося за лік аўсу, круп і грэчкі. Загатоўкі жыта і ячменю, наадварот, значна павялічыліся.

Сырцу і валакна за гэту дзесяцідзёўку загатоўлена на 55.701 р. 12.139 руб. з гэтай сумы прыпадае на сельска-гаспадарчую кааперацыю, 12.050 руб.—на спажывецкую, на аддзяленьне Белдзяржгандлю—19.412 руб. і 12.100 р.—на іншыя загатоўчыя арганізацыі.

Па асобных відах сырцу становішча такое. Ільну загатоўлена на 40 проц. больш, чым у першую дэкаду, але тэмп загатовак усё-ж такі невыстарчальны. Ільнянога семя за гэту дэкаду загатоўлена толькі каля 35 проц. таго, што было загатоўлена ў першую дэкаду. Па дробным скурсыр'ю заўважваецца некаторае павялічэньне загатовак, а па буйным—нязначнае паніжэньне.

Дрэнна з ільном

ПОЛАЦАК. (Уласны кар.). Другая дзесяцідзёўка лютага паказала па загатоўцы ільну дрэнныя вынікі. Загатоўлена 86,72 тоны замест

Белавазёрская рыбаводная гаспадарка

МАЗЫР. (Уласны кар.). Аднаўлена белавазёрская рыбаводная гаспадарка. У выніку аднаўленьня гэтая гаспадарка дала чыстага прыбытку 13.679 руб. Праводзілася значная работа па запладненьні рыбаю вадаёмаў і сажалак. Арганізаваны дзьве рыбаводныя арцелі ў Нараўлянскім і Петрыкаўскім раёнах. Разам з гэтым ня выканаены плян па запладненьні прыродных вадаёмаў, не праведзена арганізацыя ў рыбаводных гаспадарках выхавальнікаў для распаўсюджаньня рыбы і не аб'яднаны ў арцелі ўсе рыбаловы.

У далейшым акрвыканком прызнаў патрэбным правесьці наступныя мерапрыемствы: прыняць меры да хутчэйшага аднаўленьня штучных сажалак, правядзеньня ачысткі і мэліярацыі гэтых сажалак, а таксама прасіць НКЗ аб хутчэйшай арганізацыі ў аднэй з рыбаводных гаспадарак выхавальніка. Акрза даручана вывучыць пытаньне аб штучным разьвядзеньні ракаў для экспарту.

Вячэрні прыём ва ўстановах

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Віцебскі камунальны аддзел устанаўляе ў сябе з 29-га лютага вячэрні

...ёнах і пагранчасьцях

Менскі акр. камітэт партыі пасьля працы свайго чарговага пленуму правядзіць нараду сакратароў пагранічных райкомаў КП(б)Б сумесна з кіруючым складам партыйных арганізацый пагранічных і ўнутраных войск АДПУ па пытаньнях пастаноўкі партыйнай і камсамольскай работы ў часьцях АДПУ. Асноўным пытаньнем парадку дня нарады будзе даклад аб стане партыйнай і камсамольскай работы ў часьцях, якія разьмешчаны на абшары Менскай акругі.

Адным з галоўнейшых пытаньняў работы нарады зьяўляецца падагуленьне вынікаў удзелу партарганізацыі і камсамолу ў прадзьездаўскай дыскусіі. Наша партыйна-камсамольская арганізацыя аднадушна падтрымала партыю ў яе барацьбе з апазыцыяй і ў належнай меры ацаніла абсалютную неабходнасьць захаваньня адзінства партыйнай арганізацыі.

Нарада вызначыць далейшыя практычныя мерапрыемствы ленінскага выхаваньня арганізацыі.

Неабходна пашырэньне кола партыйнага актыву за кошт партыйных чырвонаармейцаў, якія высунуліся на практычнай працы, у тым ліку і з новага папаўненьня.

Нарада павінна будзе паставіць пытаньне аб больш шырокім скарыстаньні актыву для работы ў чырвонаармейскай масе, для бальшавіцкага выхаваньня маладых членаў партыі, кандыдатаў і камсамольцаў, паляпшаючы інструктаж і партыйнае інфармаваньне актыву.

У нас іншы раз так бывае, калі найважнейшыя пытаньні бягучай палітыкі партыі несваячасова высьвятляюцца, а іншы раз і зусім не высьвятляюцца. Шаблённы падыход, сухасьць і інэртнасьць яшчэ маюць месца і ў нас у масавай працы. Меры да зьнішчэньня гэтых недахопаў практычна паказаны раней. Нарада папатрабуе правядзеньня іх у жыцьцё.

Палітычнаму выхаваньню і культурнаму абслугоўваньню пачскладу нарада павінна будзе ўдзяліць таксама значную ўвагу.

Нарадаю будзе ўдзелена асаблівая ўвага пытаньням росту партыйнай арганізацыі. Дырэктыва ЦК партыі аб масавым прыёме рабочых у партыю павінна ў нашых часьцях, укамплектаваных у значнай сваёй часцы рабочымі і батракамі, адбіцца на большым, і значна большым, уцягненьні ў партыю рабочых і батракоў.

Працаўнікі часьцей вельмі часта гавораць, што мы вывучаем чырвонаармейскі склад і ў хуткім часе пачнем прымаць у партыю. Такі адказ з практыкі нашай мінулай работы ня можа служыць падставаю для затрыманьня прыёму ў партыю чырвонаармейцаў. Надта ўжо доўга партарганізацыя вывучае.

Нарада павінна будзе даць адпаведную дырэктыву аб некаторым скарачэньні тэрміну «вывучэньня» і зьвярнуць асаблівую ўвагу на **ўзьняцьце якасьці і зьместу індывідуальнай работы.**

Сур'ёзная ўвага павінна быць зьвернута і на ўцягненьне ў партыю беднякоў, а таксама лепшай, выявіўшай сябе на працы, часткі серадпякоў.

Нарада павінна будзе зьвярнуць сур'ёзную ўвагу на пытаньне роўнамернасьці росту партыйных ячэек на працягу ўсяго пэрыяду службы чырвонаармейца, не допускаючы, у прыватнасьці, адцягваньня спраў па прыёме ў партыю да канца тэрміну іх службы.

Цэнтральнымі пытаньнямі работы нарады будуць таксама і пытаньні кіраўніцтва мясцовымі партыйнымі камітэтамі партработаю ў часьцях АДПУ і ўзаемаадносіны партыйных арганізацый часьцей з грамадзянскімі. Вялікае месца павінна будзе заняць на нарадзе і камсамольская работа, якая ў нашых часьцях з кожным годам набывае ўсё большае і большае значэньне.

І. Навумаў.

Як працуюць польскія дэлегаткі

(Менская акруга)

Пасьля апошніх перавыбараў дэлегацкіх сходаў на Меншчыне налічваецца 341 польская дэлегатка. У мінулым годзе ў межах былой Менскай акругі мелася толькі 102 дэлегаткі.

Усе гэтыя дэлегаткі працуюць у 8 польскіх дэлегацкіх сходах, з іх 6 вясковых, рэшта гарадзкія. Найбольш польскіх дэлегатак ёсьць у Капыльскім раёне—48 чал., за ім ідзе Кастрычнікавы раён (Менск)—40 чал. і інш.

Усе вясковыя дэлегацкія сходы працуюць параўнаўча добра. Наведваньне сходаў дэлегаткамі акуратнае. Яны ўцягнуты ў працу сельсаветаў і іх камісій, КСУ, каапэрацыі і інш. грамадзкіх арганізацый.

Слаба працуюць польскія дэлегацкія сходы толькі ў г. Менску і Нова-Барысаве.

З мэтаю выяўленьня ўсіх дадатніх і адмоўных бакоў працы польскіх жанчын, акругком КП(б)Б правёў абсьледваньне працы двух польскіх дэлегацкіх сходаў.

Пры нацыянальным Лапіцкім сельсавеце працуе дэлегацкі сход у складзе 24 жанчын. З дэлегаткамі праведзена 6 плянавых гутарак на розныя тэмы. Кіраўнікі дэлегацкага сходу—партыец і камсамолка-настаўніца—добрападрыхтаваны да сваёй працы. Дэлегацкі сход карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод насельніцтва. На заняткі прыходзяць ня толькі дэлегаткі, але і шмат сялян.

Дэлегаткі Лапіцкага сельсавету бралі актыўны ўдзел у перавыбарах свайго КЗУ. Разам з беднатою яны высунулі ў склад камітэту адну дэлегатку. У практычнай-жа працы савету і грамадзкіх арганізацый бярэ ўдзел 8 дэлегатак. Сярод усіх дэлегатак сельсавету ёсьць 11 няпісьменных, 4 з іх займаецца на лікпункце. Апошнія, ня гледзячы на ўсе ўгаворы, адмаўляюцца ліквідаваць сваю няпісьменнасьць, кажучы: „Не ў старыя гады нам ужо вучыцца".

Пры Акалоўскім польскім сельсавеце ёсьць 17 жанчын дэлегатак. Дэлегацкі сход працуе ў бядняцкай вёсцы Жасьціна. 5 жанчын за час працы дэлегацкага сходу зьліквідавалі сваю няпісьменнасьць. Адна дэлегатка працуе ў селькоме, 2—у савеце хаты-чытальні, рэшта дэлегатак прымацаваны да іншых грамадзкіх арганізацый.

М. З.

...лютага загатоўлена 1.249 кгр. жыта (заданьне было на 68.800 кгр.), 3.269 кгр. яравых культур (а заданьне было 80.000 кгр.), 2.842 кгр. ільна-семя (а па заданьні трэба было 16 тыс. кгр.), 1.603 ільна-кудзелі (заданьне было на 17.600 кгр.).

Тлумачыцца такая слабая загатоўка нядбайнымі адносінамі да працы некаторых спажывецкіх таварystваў, няплянавай загатоўкай, не атрыманьнем сваячасова пляну ад акрсельсаюзу і Дняпрасаюзу.

Пленум ЦК ЛКСМБ

27-га лютага адкрыўся чарговы пленум ЦК ЛКСМБ. У парадку дня пленуму стаяць пытаньні: даклад аб выніках апошняга пленуму ЦК КП(б)Б, справаздача бюро ЦК ЛКСМБ, даклад аб удзеле камсамолу ў культурным будаўніцтве і арганізацыйныя пытаньні, зьвязаныя з скліканьнем усебеларускага зьезду ЛКСМБ.

На вячэрнім пасяджэньні 27-га лютага пленум заслухаў даклад сакратара ЦК ЛКСМБ тав. Барапьнікава аб працы бюро ЦК ЛКСМБ за мінулы пэрыяд.

Дакладчык адзначыў вялізарнейшую, узрослую актыўнасьць камсамольскае арганізацыі, што асабліва выявілася на адбыўшыхся нядаўна акруговых канфэрэнцыях ЛКСМБ. На гэтых канфэрэнцыях мы мелі сапраўды бальшавіцкую самакрытыку нашых недахопаў.

— За апошні час у нас вырасьлі новыя пласты камсамольскага актыву, здаровага пралетарскага, які займаецца ня словамі, а канкрэтнай справай працы саюзу.

Як асноўны недахоп у працы ЛКСМБ, тав. Бараньнікаў лічыць тое што вясковыя камсамольскія ячэйкі яшчэ слаба ўдзельнічаюць у працы ўсіх відаў каапэрацыі, у напрамку калектывізацыі сельскае гаспадаркі.

Па дакладзе тав. Бараньнікава выступіла ў спрэчках да 20 чал.

Ранішнае пасяджэньне 28-га лютага закончылася заключным словам т. Бараньнікава.

ПОЛАЦАК. (Уласны кар.). Другая дзесяцідзёўка лютага паказала па загатоўцы ільну дрэнныя вынікі. Загатоўлена 86,72 тоны замест 150,95 у мінулую дзесяцідзёўку. Зьніжэньне на 64 тоны.

Па спажывецкім саюзе загатоўлена ільну і ільну-семя толькі на 161 руб., а за першую было загатоўлена на 2.200 руб.

200 выйгрышаў на Віцебшчыну

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Па папярэдніх даных аддзяленьня Дзяржбанку на Віцебск па другім тыражы выйгрышаў пазыкі індустрыялізацыі прыпала 200 выйгрышаў на суму каля 6.000 руб.

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Віцебскі камунальны аддзел устанаўляе ў сябе з 29-га лютага вячэрні прыём грамадзян.

Новая саматужная арцель

ГОМЕЛЬ. (Уласны кар.). Саматужна-прамысловы саюз арганізуе ў Гомелі саматужную арцель па вырабе тонкіх скураных тавараў, пераважна шаўра. Для гэтай мэты ў Гомелі ёсьць добра абсталёваны саматужны завод. Пуск заводу дасьць магчымасьць забясьпечваць сырцом да 300 саматужнікаў-шаўцоў.

На першым месцы

ПОЛАЦАК. (Уласны кар.). Каманда полацкіх лыжнікаў заняла першае месца ва Ўсебеларускім лыжным прабегу. Камандзе выдан перахадзячы прыз імя ВСФКБ.

ПЛЯН І САПРАЎДНАСЬЦЬ

Эканамічная Нарада пры СНК Беларусі заслухала падрабязны даклад Наркамзему аб становішчы агнятрывалага сельскага будаўніцтва. Былі, зразумела, адзначаны вялікія дасягненьні. Меркавалася, што сяляне арганізуюць толькі 49 таварыстваў агнятрывалага будаўніцтва, а яны арганізавалі 79. Гэта для многіх зьявілася вялікаю неспадзяванкаю. Трудна было чакаць ад сялянства такой актыўнасьці. Падумайце толькі—перавысіць мяркуемыя лічбы на 60 проц.!

Нічога дзіўнага, што многія кіруючыя ўстановы не змаглі да гэтага часу, як належыць, падрыхтавацца. Вы думаеце, што не хапіла пустацелых цаглін, або бэтонных кольцаў, або вапны, або ганчарнай чарапіцы? Нічога падобнага. Ня трэба забываць, што і цагельні, і бэтонныя заводы, і вапенныя і чарапічныя—будуюцца самімі таварыствамі. Таму ніякіх перашкод у гэтай галіне быць не магло, бо ўся гэта вытворчасьць ня зьвязана ні з якімі ўстановамі, што маглі-б затармазіць усю гэту работу. Прычына затрыманьня выявілася ў іншай галіне. **Не хапіла статутаў для ўсіх таварystваў...**

Гэта і зразумела. Разьлічыўшы, што будзе арганізавана толькі 49 таварystваў, адпаведныя ўстановы надрукавалі і адпаведную колькасьць статутаў.

Таму, калі ў пасёлку Чэрвіна, Любаньскага раёну, Бабруйскае акругі, «бяз пляну» арганізавалася арцель агнятрывалага будаўніцтва, для яе не хапіла статуту. А без статуту—якая-ж работа?

Піша праўленьне арцелі ў свае акруговыя кіруючыя інстанцыі: «Галубчыкі, выратуйце, прышлеце парачку статутаў, бяз іх проста бяда, ня можам зрушыцца з месца»...

— Такіх няма ў нас,—адказвае Бабруйскі Акрсельсаюз.

— Няма? Дык як-жа быць? Хоць вазьмі ды ліквідуй арцель...

Яшчэ раз просіць праўленьне арцелі: «Таварышы, ці не заваляўся ў вас хоць які-небудзь старэнькі статут? Дайце рады...».

Адказ адзін і той-жа самы. Вы, моў, «внеплановые», для вас статуты не загатоўлены...

* * *

Ня ведаем, ці чулі аб гэтым адпаведныя ўстановы? Думаем, што чулі. Інакш незразумела было-б, чаму на 1927-28 год праграма па агнятрывалым будаўніцтве яшчэ больш скарочана—усяго мяркуецца арганізаваць 34 таварystвы, замест „прадугледжаных" у 1926-27 годзе 49, а фактычна арганізаваных—79.

Але напэўна, прычына тая ж самая, што і ў мінулым годзе: не хапае статутаў для забесьпячэньня імі таварystваў і арцеляй. Кіраўнікі агнятрывалага будаўніцтва ў друкаваньні статутаў строга прытрымліваюцца «пляну»...

Праўдзін.

МІЖНАРОДНЫ ТЫДЗЕНЬ

Агляд

Савецкі ўрад змагаецца за мір

15 сакавіка ў Жэнэве будзе засядаць міжнародная камісія па разбраеньні.

На мінулым пасяджэньні гэтай камісіі ў лістападзе прадстаўнікі Савецкага Саюзу зрабілі прапанову аб правядзеньні ў чатырохгадовы тэрмін усеагульнага поўнага разбраеньня. Прадстаўнікі буржуазных дзяржаў прабавалі былі замазаць гэтую прапанову, але потым, калі гэта не ўдалося, адлажылі яе разгляд на сакавік.

Уся буржуазія спаткала савецкую прапанову аб разбраеньні варожа, са зьдзекамі. Затое працоўныя ўсіх буржуазных краін горача віталі нашу прапанову, бо правядзеньне ўсеагульнага поўнага разбраеньня—адзіны сродак папярэдзіць будучую вайну.

У дадатак да агульнае прапановы разбраеньня, савецкі ўрад пераслаў у Жэнэву падрабязна па пунктах распрацаваны плян разбраеньня.

Паводле гэтага пляну ва ўсіх дзяржавах на працягу першага году армія скарачаецца напалову. Ужо адно такое скарачэньне амаль адхіляе магчымасьць вайны. У працягу наступных трох год павінна быць праведзена далейшае канчатковае зьнішчэньне арміі, узбраеньня—сухазямнага, морскага і паветранага.

І вось цяпер прыдзецца прадстаўніком буржуазных дзяржаў разгледзець гэты плян—і сказаць, ці хочуць яны сапраўднага разбраеньня, ці яны толькі брэшуць аб міры, аб разбраеньні, стараючыся гэтай брахнёй ашукаць працоўных.

Зараз пасьля таго, як савецкі плян разбраеньня стане вядомы ўсяму сьвету, працоўныя ўбачаць, хто сапраўды праводзіць мірную палітыку, хто стаіць за мір і разбраеньне, а хто зрывае яго, рыхтуючы новыя крывавыя бойні.

Імпэрыялістыя, якія толькі і думаюць аб новых заваёвах, зразумела, нашага пляну ня прымуць, але ім прыдзецца выкручвацца перад сваімі працоўнымі.

І пасунуць працоўных буржуазных краін на вайну будзе зараз значна цяжэй, як раней. Цяпер і рабочыя і сялянства ўсяго сьвету будуць ведаць шлях да міру. Гэты шлях вызначыў савецкі урад. Гэты шлях—усеагульнае поўнае неадкладнае разбраеньне.

Чарговыя здрадніцтвы меншавікоў

У Нямеччыне ідзе ўпартая барацьба паміж прадпрыемцамі і рабочымі-мэталістымі, якія патрабуюць павялічэньня заработнай платы і скарачэньня рабочага дня. Справа дайшла да забастоўкі 50 тысяч мэталістых у Сярэдняй Нямеччыне. Прадпрыемцы пагражаюць зачыніць усе мэталюргічныя заводы, дзе працуе 800.000 рабочых. Ідзе падрыхтоўка да ўсеагульнай забастоўкі мэталістых.

У гэтай барацьбе бязумоўна перамаглі-б рабочыя. Але на іх з аднаго боку, напірае нямецкі ўрад, які падтрымлівае заводчыкаў, а з другога—забастоўку зрываюць меншавікі, якія кіруюць у нямецкіх прафсаюзах.

Нямецкі ўрад вынес пастанову аб павялічэньні заработнай платы ўсяго на 5 проц. і патрабаваў, каб рабочыя гэтаму падпарадкаваліся. Рабочыя-ж патрабавалі павялічэньня на 15 проц.

Тут на дапамогу ўраду і капіталістым прышлі меншавікі. Яны абвясьцілі аб спыненьні забастоўкі і аб прымірэньні з заводчыкамі. Але апошнія, узрадаваўшыся такому падтрыманьню, адмаўляюцца павялічыць заработную плату нават на 5 проц. і працягваюць пагражаць зачыненьнем заводаў.

Здрадніцтва меншавікоў выклікала вялізнае абурэньне сярод рабочых, але разам з тым і разлажэньне іх радоў, бо гэтым здрадніцтвам ломіцца агульны рабочы фронт.

Усё-ж на многіх заводах, у многіх акругах рабочыя, пад кіраўніцтвам камуністых, не паслухаліся меншавікоў і працягваюць забастоўку.

Справа яшчэ ня скончана. Капіталістым і меншавіком наўрад ці ўдасца сарваць забастовачны рух нямецкіх рабочых, бо сьледам за мэталістымі рыхтуюцца да забастовак і іншыя рабочыя: гарнякі, будаўнікі і інш.

З прычыны здрадніцтва меншавікоў, рабочыя ўсё больш ідуць за камуністымі. Так, напрыклад, на выбарах у гарадзкую думу ў Гамбургу колькасьць галасоў, пададзеных за камуністых (114.000), павялічылася, а за меншавікоў—зьменшылася, у параўнаньні з мінулым годам.

Такую-ж здрадніцкую палітыку вядуць меншавікі і ў Чэха-Славакіі, дзе яны ўсяляк стараюцца сарваць на карысьць капіталістых трыццацітысячную забастоўку гарнякоў.

Падрыхтоўка выбараў у Польшчы

У Польшчы падрыхтоўка да выбараў працягваецца. Яна заключаецца ў тым, што ўрад Пілсудзкага, паліцыя, жандармэрыя страшэнна прасьледвалі ўсе рабочыя, сялянскія, беларускія, украінскія арганізацыі, каб не дапусьціць рабочых і сялян у сойм. За апошні час гэтыя прасьледваньні яшчэ больш узмацніліся. Ідзе разгон прадвыбарчых сходаў, мітынгаў, жорстка зьбіваюцца ўдзельнікі іх. Зьнішчаюцца газэты, лісткі, сьпісы рабочых і сялянскіх кандыдатаў. Праводзяцца масавыя арышты і самых кандыдатаў, і тых, хто іх падтрымлівае. Арыштованы цэлы рад дэпутатаў мінулага сойму.

Паліцэйскія ўлады асабліва стараюцца ў Зах. Беларусі і Зах. Украіне, жорстка распраўляючыся з сялянствам, якое ня хоча галасаваць за польскіх паноў.

Каб запалохаць польскае сялянства, польскі ўрад якраз цяпер распачаў у Вільні суд над членамі Беларускае Грамады. Судзяць першую частку абвінавачаных—53 чал. з 490 прыцягнутых да адказнасьці. Начале абвінавачаных—чатыры дэпутаты сойму, кіраўнікі беларускага вызваленчага руху. Рэшта падсудных, гэта—беларускія сяляне і некалькі настаўнікаў. Многія падсудныя сядзяць ужо больш году ў турме, многія падпадалі жорсткім зьдзекам і зараз усіх іх чакаюць катаржныя прысуды.

Але польскі ўрад з гэтым судом над Беларускай Грамадой прамахнецца. Гэты суд ня толькі не запалохае беларускае сялянства, але, наадварот, узмацніць сярод яго абурэньне супроць польскіх паноў. Беларуская Грамада, гэта—арганізацыя, да якое належаць дзесяткі тысяч беларускіх сялян, і зараз адусюль з беларускіх вёсак ідуць прывітаньні ахвярам панскага тэрару і праклянцьце катам працоўных Зах. Беларусі.

Агляд

— Цені рацыяналізацыі —

● Творчасьць за габінэтным сталом. ● Далей ад нізоў—менш тлуму. ● Інструктарскія налёты на глухую правінцыю. ● Спазьненьні на службу, як сыстэма. ● „Вузкалобыя" прафсаюзнікі і барацьба за працоўную дысцыпліну.

Далей ад людзей

Усім кіраўнікам нашых установ вядомы дырэктывы партыі, якія патрабуюць, каб адміністрацыя вяла працу па рацыяналізацыі пры ўдзеле шырокіх мас.

Але ўлада старых навычак цягне многіх па шляху бюракратычных практыкаваньняў. Бо—прасьцей і бяз клопатаў.

У цішыні габінэту

Возьмем Наркамюст. Паводле дырэктывы НК РСІ, яму было даручана прапрацаваць пытаньне аб спрашчэньні судовае справы. І вось, бачыце, доўгі час таемна працавалі ў цішыні габінэтаў. І потым палічылі сваю працу амаль што скончанай. Яны лічылі, што даволі скласьці некалькі праектаў пастаноў ураду і абежнікаў і справа будзе ў капялюшы.

Але прышлося ўмяшацца РСІ і сказаць: „не сьпяшайцеся, хуткія выканаўцы, пачакайце, дзе-ж у вас маса судовых працаўнікоў, дзе працоўныя?»

Забылі аб гэтым заканадаўцы.

І толькі па ініцыятыве Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі была праведзена вялікая праца па шырокім абгаварэньні гэтага пытаньня на радзе сходаў, якія выявілі вялізную актыўнасьць мас.

У мінулым годзе Дзяржстрах зрабіў правёў рацыяналізацыю апарату ў цішыні габінэтаў, бяз служачых, бяз «тлуму і спрэчак».

„На каго скардзіцеся"...

Вялікае значэньне прафсаюзаў у барацьбе з бюракратызмам усім вядома, і, наогул, прафсаюзы за апошні час пачынаюць упрагацца ў гэту работу. Але трэба яшчэ біць па тых, якія не адважваюцца змагацца з цяганінай.

І вось прыклады. Ёсьць такія прафарганізацыі, якія бюракратычна прыкрываюць сорам фігавым лістком.

Магілеўскае аддзяленьне саюзу савецкіх і гандлёвых служачых урачыста абвясьціла ўсяму сьвету, што «ў акрузе асобных выпадкаў бюракратызму не наглядаецца». Залатыя словы, і камэнтары да іх лішнія. Імя ім—«голас з багны», аб якім казаў на 15-м зьезьдзе т. Сталін. Яны вельмі нагадваюць старажытнае: «ніякіх здарэньняў ня трапілася».

Асабліва дрэнна тое, што на пленуме ЦП, дзе гэты выпадак папаў пад абстрэл, прадстаўнік саюзу імкнуўся абараняць гэты бюракратызм.

Іншыя прадстаўнікі на тым-жа пленуме скардзіліся на паасобныя выпадкі, калі з думкамі саюзу ня лічацца. Такім скаргаўшчыкам можа быць адзіна правільны адказ: «На каго скардзіцеся—на сябе скардзіцеся».

Бо якое-ж гэта выкананьне дырэктыў УсеЦСПС, калі, напрыклад, Віцебскае аддзяленьне саюзу не абскардзіла дзеяньняў ЦРК, які аднаўляе непатрэбны вытворчы аддзел. Якая-ж гэта настойлівасьць у барацьбе з бюракратызмам, калі Гомельскае аддзяленьне саюзу ніяк ня можа дабіцца зьнішчэньня непатрэбнай і дарагой пасады намесьніка загадчыка ў нейкім там рыбкоме, калі, як-бы на зьдзеку, загадчык замест намесьніка скарачае прыбіральшчыцу.

Прафсаюзы павінны быць застрэльшчыкамі ў барацьбе. Яны павінны даводзіць да канца патрэбныя мерапрыемствы.

А. В.

Сьпіною да гадзіньніка і да наведвальніка

Крадучыся прабіраліся супрацоўнікі да сталоў, хутка, бяз звычайнай павольнасьці, выцягвалі кнігі і садзіліся за стол. Бяда прышла. Налёт РСІ. Няма нават часу пагаварыць аб учарайшай вечарынцы.

Але пільнае вока рабочых абсьледвальнікаў не прапушчала служачых, якія стараліся прашмыгнуць міма.

Легальныя 15 мінут

У дзень налёту спазьнілася на працу ад 30 да 60 проц. служачых цэнтральных установ. Спазьненьне „легальнае" на 15 мінут, якое ўзаконена явачным парадкам. Адказныя працаўнікі дазваляюць сабе раскошу зьяўляцца пазьней—хто разьбярэ, дзе канчаюцца хатнія і пачынаюцца службовыя справы. У акруговых установах з 349 працаўнікоў спазьнілася 181. Рэкорд пабіла кіраўніцтва працкалектывамі—з 19 зьявіўся своечасова толькі 1 чал.

Вызначылася Галоўная Каса Ашчаднасьці: усе зьявіліся своечасова. Зьявішча вельмі добрае, але яно наводзіць на досыць сумнае разважаньне: ці не папярэдзіў хто аб налёце.

Вызначыўся і Белкаапсаюз—толькі 30 проц. зьявілася да 9 гадз.

У некаторых установах самі адміністратары ўзяліся за барацьбу з спазьненьнем. У Наркамземе і іншых мясцох устанавілі скрыні з нумарамі, увялі марачную сыстэму, табэлі і г. д. Але сталага чалавека пры скрынях няма—рэжым эканоміі. Хто-ж перашкаджае спрытным узяць на некалькі нумароў.

Цяганіна і грубасьць

Церпіць дысцыпліна, церпяць і адносіны да наведвальнікаў. У калегіі вышэйшага зямельнага кантролю НКЗ у дзень налёту нават у прысутнасьці абсьледвальнікаў аднаго селяніна, які прышоў атрымаць справку, пратрымалі ад 9 гадз. раніцы да 2 гадз. дня. Казёншчынай пахне і ў адносінах некаторых працаўнікоў Наркамсабезу да наведвальнікаў.

У фінаддзеле сядзяць нэрвовыя людзі—яны ня могуць спакойна, ветліва адказаць наведвальніку—абавязкова рэзка, падкрэсьлена груба.

Бюракратызм выяўляецца ня толькі ў гэтым. У акрземаддзеле ляжаць справы, якія не разабраны з 1924 году. Наркамфін прапанаваў Полацкаму фінаддзелу ў двухдзённы тэрмін адказаць па пытаньні аб цяганіне. На гэтай цяганіне вырасла новая. Полацк адказаў Наркамфіну толькі праз два месяцы.

„Нас не датычыць"

Ці вядзецца барацьба з парушэньнямі працоўнай дысцыпліны? Вельмі слабая. Рэдка-рэдка дзе ў загадзе прамільгне

Як прыцягнуць нізы

„Калі мы жадаем змагацца з бюракратызмам, мы павінны прыцягнуць да гэтае справы нізы".
ЛЕНІН.

У пастановах 15 зьезду УсеКП(б) па пытаньні аб паляпшэньні савецкага апарату асабліва падкрэсьліваецца неабходнасьць уцягнуць шырокія рабочыя масы ў барацьбу з бюракратызмам.

Трэба прызнаць, што да гэтай пары ў гэтых адносінах робіцца ня ўсё належнае. Выпрацоўка мэтадаў уцягваньня мас зьяўляецца чарговай задачай, якая патрабуе належнае ўвагі.

Аднэй з мер могуць зьявіцца

бочымі, а таксама сумесны сход служачых МЦРК з пайшчыкамі.

Гэтую першую практыку сходаў трэба пашырыць. Для таго, каб сходы сапраўды дасягалі мэты, трэба прыцягнуць на іх больш заводзкіх рабочых шляхам рассылкі спэцыяльных запросін на прадпрыемствы.

15-ы зьезд партыі пастанавіў «выпрацаваць і забясьпечыць праведзеньне ў жыцьцё мер суровага пакараньня тых працаўнікоў дзяржаўнага апарату, якія імкнуцца су-

ПЕРАД ВЯСЕНЬНІМ СЕВАМ

Падрыхтоўка ў разгары

АРГАНІЗАЦЫЯ КАЛГАСАЎ, МАЛОЧНЫХ АРЦЕЛЯЙ І ПТУШКАВОДНЫХ Т-ВАЎ.—50 МАШЫННЫХ Т-ВАЎ.—ПАШЫРЭНЬНЕ ПЛОШЧЫ ТЭХКУЛЬТУР І КАРАНЬПЛОДАЎ.

(Ад нашага гомельскага карэспандэнта)

Падрыхтоўка да правядзеньня вясновай пасеўнай кампаніі ў акрузе разгорнута шырока.

Насеньнем асноўных культур акруга забясьпечана, а па асобных культурах (канюшына, цімафееўка) ёсьць нават некаторы лішак, які вывозіцца за межы акругі.

Да цяперашняга часу загатоўлена 45.000 пуд. аўсу і ячменю (у гэтай колькасьці ёсьць 16.000 пуд. аўсу «залаты дождж»), 6.000 пуд. канюшыны і цімафееўкі, каля 12.000 пуд. вікі, 6.000 пуд. ільну-даўгунцу і 800 пуд. сэрадэлы. Пачалася ўжо адгрузка насеньня з загатоўчых пунктаў у раёны.

Горш стаіць справа з лубінам. Па пляне яго трэба загатовіць 12.000 пуд. Але да гэтага часу загатоўлена толькі 3.000 пуд. Гэта тлумачыцца тым, што абмалот лубіну звычайна пачынаецца ўвесну незадоўга перад самай сяўбой. Але-ж у Палессельсаюзе, які вядзе загатоўкі лубіну, лічаць, што плян будзе выкананы.

Яравы клін пашыраецца ў гэтым годзе на 2 проц. у параўнаньні з мінулым годам. Рост гэты адбудзецца за лік пашырэньня плошчы кармавых траў, караньплодаў тэхнічных культур і бульбы.

Плошчу караньплодаў намечана павялічыць на 500 проц., давёўшы яе да 2.500 дзесяцін; на 10 проц. пашыраецца плошча тэхнічных культур; бульбяны клін павялічваецца на 5 проц. і на столькі-ж пашыраецца плошча пасеўных траў.

У адносінах калектывізацыі сялянскіх гаспадарак плян намячае арганізаваць гэтай вясной у акрузе 10 новых калгасаў. Далей, намечана ўтварыць 16 новых малочных арцеляй, частка якіх ужо арганізавана.

Упяршыню арганізуюцца ў акрузе птушкаводныя таварыствы. Вясною іх будзе арганізавана ў акрузе 11, па адным у кожным раёне.

Плян прадугледжвае таксама арганізацыю 50 новых машынных таварystваў.

Пашырэньне яравога кліну

ПЛОШЧА ПАД ЯР ПАШЫРАЕЦЦА НА 2 ПРОЦ.—МАГЧЫМА, ШТО НЯ ХОПІЦЬ АЎСУ, ІЛЬНУ І ІМПАРТНЫХ УГНАЕНЬНЯЎ.—ІНШАГА НАСЕНЬНЯ І С.-Г. МАШЫН ХОПІЦЬ.—БЕДНАТА І КАЛГАСЫ БУДУЦЬ ЗАБЯСЬПЕЧАНЫ.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам аб пэрспэктывах пашырэньня яравога пасеўнага кліну і аб падрыхтоўцы да пасеўнай кампаніі, інспэктар паляводзтва Наркамзему тав. Заяц заявіў наступнае:

Пасеўная кампанія гэтага году праходзіць пад пунктам погляду паглыбленьня сацыялістычнага элемэнту сел.-гасп. вытворчасьці праз інтэнсыфікацыю і калектывізацыю сельскай гаспадаркі.

У галіне пашырэньня яравога кліну на 1928 г. мяркуецца пашырыць пасеўную плошчу на 2 проц. па параўнаньні з мінулым годам. У мінулым годзе пасеўная плошча займала 3.036.619 дзес., у гэтым годзе—3.098.400 дзес.

У гэтым пасеўным годзе будуць павялічаны пасевы кармавых траў, тэхнічных культур і прапашных культур (бульбы і караньплодаў). Пасеў кармавых траў мяркуецца павялічыць на 25 проц., тэхнічных культур—на 10 проц. і бульбы—на 7 проц. Павялічэньне вышэй памянёных культур пойдзе за лік ператварэньня непрыгодных зямель у прыгодныя і за лік скарачэньня пасеваў збожжавых культур.

Бядняцкіх гаспадарак ня будзе забясьпечана пасеўным аўсом.

Ільна-семя (даўгунцу) будзе завезена 50.000 пуд.

Сказаць аб выстарчальнасьці або невыстарчальнасьці насеньня нельга, бо гэта будзе залежаць ад цэн на гэтае насеньне. У мінулым годзе цэны на ільна семя былі—1 р. 95 к., у гэтым годзе цэны яшчэ ня высьвятлены і вагаюцца між 2 рублямі і 2 р. 40 к. У залежнасьці ад цэн залежыць патрэбнасьць сялянства ў ільна-семі. Трэба думаць, што ўсё-ж такі будзе адчувацца недахоп і ільна-семя, якога мы па пляне меркавалі атрымаць 64.000 п.

У частцы падрыхтоўкі мінэральных угнаеньняў да пасеўнай кампаніі справа стаіць наступным чынам: можна чакаць, што супэрфасфатам і фасфарытнай мукой Беларусь да вясновай пасеўнай кампаніі будзе задаволена цалком. Не хапае імпартных угнаеньняў (тамашлак, калійная соль).

Сел.-гасп. машынамі патрэбнасьць насельніцтва будзе задаволена цалком.

Для палепшаньня якасьці пасеў-

Новыя калгасы

НЕ ЗАБЫВАЙЦЕ АБ ІСНАВАНЬНІ СТАРЫХ КАЛЕКТЫВАЎ

(Ад нашага магілеўскага карэспандэнта)

Па раёнах цяпер праходзіць праца па арганізацыі новых калектыўных гаспадарак.

Да гэтага часу саюз сельска-гаспадарчай каапэрацыі ўхваліў арганізацыю і пераслаў на зацьверджаньне статуты 8 новых калгасаў.

Заявак аб стварэньні новых калектываў падана значна больш (напрыклад, па адным Быхаўскім раёне—8), але часта саюз не згаджаецца на зацьверджаньне таго ці іншага статуту.

І робіць зусім правільна.

Калгасы павінны давесьці ваколічнаму сялянству выгаднасьць вялікай гаспадаркі. Няхай іх будзе менш, але яны павінны даць узорны прыклад добрай працы.

Нельга чакаць вялікага і шпаркага разьвіцьця ад маленькай гаспадаркі ў 30 дзесяцін, дзе ня можна ўжыць машыннай тэхнікі, дзе не рэнтабэльна будзе дапамога агранома, інструктара-каапэратара, крэдытных установ і інш.

Работнікі па раёнах павінны ўлічыць гэта: трэба зьвярнуць увагу на арганізацыю больш буйных калектываў, мінімальна ў 60 дзесяцін зямлі.

І яшчэ трэба адзначыць: прапаганда пераходу на калектыўную гаспадарку вядзецца амаль выключна ў нанова створаных па земляўпарадкаваньні пасёлках і бадай што нічога ня робіцца ў адносінах «старых», ужо абжытых пасёлках, дзе, на грунце наладжанай гаспадаркі, вельмі зручна іншы раз пабудаваць новы калгас.

Таму пры правядзеньні падрыхтоўкі і самага земляўпарадкаваньня трэба аддаць самую вялікую ўвагу арганізацыі ў мясцох новага земляўпарадкаваньня моцных, жыцьцяздольных калектыўных гаспадарак.

Па пляне, у акрузе да 92 калгасаў, якія ёсьць ужо (6 калгасаў прыбавіліся ў выніку земляўпарадкаваньня мінулага году), прызначана арганізаваць да часу вясновага пасеву 15 новых калектыўных гаспадарак. Гэта будзе выканана.

Пакуль што прыняты статуты 3 новых калгасаў у Быхаўскім раёне (дзе нанава створаным па земляўпарадкаваньні пасёлкам райвыканком перадае ў сталое карыстаньне сады), 2 калгасаў у Касьцюковіцкім раёне і па адным у Журавіцкім, Прапойскім і Карманскім раёнах.

К. Лапцэў.

Як абслугоўваюцца беларускія калгасы

Гэтымі днямі адбыўся першы пленум савету цэнтральнай сэкцыі калгасаў пры Белсельсаюзе. На пленуме апрача пытаньняў арганізацыйнага характару таксама стаяў рад практычных пытаньняў. Параўнаўча вялікая колькасьць калектыўных гаспадарак Беларусі (416 аб'яднаньняў) да ўтварэньня цэнтральнай і акруговых сэкцый калгасаў абслугоўвалася агульнай сыстэмай сельсаюзаў. Вынікі такога «унівэрсальнага» абслугоўваньня асобамі без спэцыяльнай агранамічнай асьветы даюць сябе і цяпер адчуваць. Ні аб ступені патрэбнасьці калектыўнай гаспадаркі ў крэдытах, ні аб мэтавым скарыстаньні атрымліваемых крэдытаў—пры такім становішчы правільных вестак нельга было чакаць.

Пры ўтварэньні і афармленьні акруговых сэкцый калектыўных гаспадарак укамплектаваны (праўда, з непамернай нагрузкай) інструктары, пераважна з агранамічнай асьветай. З 16 інструктароў па калгасах—12 аграномаў.

Праароблена буйная работа па рэалізацыі пастановы Эканомнарады Беларусі ад 14 чэрвеня 1927 г. аб перадачы дзяржаўнай зямельнай маёмасьці калектыўным гаспадаркам. Гэта работа ў бліжэйшы час будзе закончана. Земляўпарадкаваньрак пры Мар'іна-Горскім сел.-гас. тэхнікуме. Арганізацыя гэтых курсаў патрабавала з боку сэкцыі значных вымаганьняў з тэй прычыны, што ні НКЗ, ні НКА, ні іншыя арганізацыі, якія блізка стаяць да гэтай справы, не пашлі насустрач сэкцыі і ў выніку адкрытыя курсы абхапяць менш **10 проц. калгасаў.**

Поруч з дасягненьнямі было адзначана, што пры такой нагрузцы інструктароў, у 25 калгасаў на чалавека, работа ня зможа даць патрэбнага эфэкту. Тым больш, што ў вывадах па абсьледваньні калгасаў, якое зрабіла камісія РСІ, рэкамандуецца ня больш 12 калгасаў на інструктара. Пашырэньне сеткі інструктароў затрымліваецца галоўным чынам недахватам сродкаў.

У галіне збыту і забесьпячэньня ў калгасаў адсутнічае ўвязка з сыстэмай сел.-гаспадарчай каапэрацыі. Поруч з гэтым адзначана (за рэдкім выключэньнем), што да апошняга часу райаграномамі не вывучалася пытаньне калгаскага руху, ня было патрэбнай дапамогі з боку аграноміі ў справе пераводу калгасаў на новыя рэйкі земляўпарадкаваньня і інш.

Савет намеціў на бліжэйшы шэраг рад задач. Напрыклад, пры-

...вай задачай, якая патрабуе належнае ўвагі.

Адной з мер могуць зьявіцца перыядычныя даклады кіраўнікоў устаноў, якія абслугоўваюць масы (страхкасы, міліцыя, судовыя органы), на заводзкіх агульных сходах.

У гэтых дакладах павінны высьвятляцца пытаньні тэхнікі абслугоўваньня наведвальнікаў, якасьці абслугоўваньня.

Наступная мера — сумесныя сходы служачых устаноў з рабочымі фабрык і заводаў. Толькі ў апошнія часы саюз савецкіх і гандлёвых служачых правёў сумесны сход працаўнікоў судовых органаў з ра... [illegible] выпраўленьне ў жыцьцё мер суровага пакараньня тых працаўнікоў дзяржаўнага апарату, якія імкнуцца супроцьпаставіць рабоце партыі па зьнішчэньні бюракратызму сваю інэртнасьць, руцінёрства і чыноўнічае самадаволства».

Трэба дапамагчы насельніцтву падаваць скаргі на апаратчыкаў, якія фармальна, груба, бюракратычна, няўважліва адносяцца да наведвальнікаў. Мэтазгодна ва ўсіх установах, якія абслугоўваюць масы, завесьці кнігі, або скрынкі для скаргаў. Гэтыя скрынкі могуць быць скарыстаны і для прыёму практычных прапаноў па зьнішчэньні недахопаў.

Юдзін.

„Сэнатарскія рэвізіі“

Абс[illegible]даваньні, рэвізіі бываюць розныя. Некаторыя з[illegible] вярсту аддаюць фармалізмам, ка[illegible]ёншчынай, іншыя значна дапамагаюць паляпшэньню працы апарату.

Некаторыя абсьледвацелі, па прыкладзе былых сэнатарскіх рэвізій, адносяцца да справы пачыноўніцку, бяздушна, каб толькі «з рук збыць».

Прыехаў у Гарадок інструктар Віцебскага Акрана Лубоўскі, прыехаў зрабіць абсьледваньне школы металістых. Пабываў у майстэрнях, запісаў нешта ў блёкнот, не пабываў ні ў РВК, ні ў райпрафбюро, нават не ўзгадніў вынікаў абсьледваньня з загадчыкам школы. Калі на прэзыдыуме РВК заслухоўваўся даклад загадчыка школы, інструктар не зьявіўся, не зрабіў садакладу, а выслаў толькі акт, і то праз доўгі час. Што даюць падобныя абсьледваньні? Нічога. На пасяджэньні райвыканкому загадчык школы не згадзіўся з актам абсьледваньня, заявіўшы, што інструктар нічога не ведае ў мэталюргічнай справе. Бязумоўна было-б больш посьпехаў, калі-б інструктар паставіў свой даклад на сходзе вучняў, або на нарадзе настаўнікаў школы.

Летам мінулага году ў Гарадок пр[illegible]ехаў абсьледаваць працу пазычкова-ашчаднага таварыства прадстаўнік акруговага саматужна-прамысловага саюзу Бэйлінсон. Зьявіўся ён у райком, райвыканком, абяцаў пазнаёміць з вынікамі абсьледваньня, але і да гэтага часу не прадставіў іх. Само таварыства чакае, пакуль будуць высланы вынікі. Я лічу, што гэта не абсьледавацель, а «гастралёр бяз фраку».

Сельсаюз рэвізуе камуны і арцелі. Налятае інструктар, паглядзіць, запіша ў блёкнот і бывай здароў. На апошняй нарадзе старшынь камун, калхозаў і арцеляй было адзначана, што інструктары не пакідаюць вынікаў абсьледваньня ў арцелях, ня гутараць з кіраўнікамі, і ніхто ня ведае, ці добра вядзецца гаспадарка.

Гэткія абсьледваньні — толькі дарэмная трата грошай.

Я. Мялешка.

Ці вядзецца барацьба з парушэньнямі працоўнай дысцыпліны? Вельмі слаба. Рэдка-рэдка дзе ў загадзе прамільгне вымова за спазьненьне, або грубыя адносіны. Выключэньне — галоўная каса ашчаднасьці. Там адміністрацыя не забывае аб гэтым.

Аб мясцкомах і гаварыць няма чаго: „нас гэта не датычыць — гэта па адміністрацыйнай лініі, мы павінны абараняць...“

Вось вам і разуменьне прафсаюзнай палітыкі.

Насьценгазэты ня любяць займацца „працягваньнем“ за спазьненьне і грубасьць — навошта паклёпнічаць — свае людзі; лепш «працягнуць машыністку за пудру».

Такія вось вынікі налёту рабочых — членаў гарсавету, дэлегатак, прадстаўнікоў партыйных і камсамольскіх ячэек на дзяржаўныя ўстановы г. Менску. Гэтыя вынікі былі вельмі жыва і ўсебакова абгавораны на нарадзе экакомкамісій, мясцкомаў, партыйных ячэек, удзельнікаў абсьледваньня і прадстаўнікоў абсьледаваных устаноў, якая адбылася 24 лютага ў НК РСІ.

Б—ў.

[illegible] пасеваў культур будзе за кошт перетварэньня непрыгодных зямель у прыгодныя і за кошт акрачэньня пасеваў збожжавых культур.

Загатоўка насеньня да пасеўнай кампаніі праведзена наступным чынам:

Насеньня травяных культур загатоўлена: канюшыны 33.000 пуд., вікі — 75.000 пуд., сэрадэлы — 15.000 п., карэньплодаў — 5.100 п., лубіну — 81.000 п. і аўсу — 550.000 пуд., з іх — 400.000 пуд. завознага і 150.000 пуд. свайго. Трэба сказаць, што становішча з загатоўкай аўсу ня зусім выстарчальна і патрэбнасьць у пасеўным аўсе будзе далёка ня поўнасьцю задаволена. Хаця па інструкцыі пасеўным аўсом будуць у першую чаргу задавальвацца патрэбы калектыўных і бядняцкіх гаспадарак, ёсьць апаска, што нават част...

Сел.-гасп. машынамі патрэбнасьць насельніцтва будзе задаволена цалком.

Для паляпшаньня якасьці пасеўных матар'ялаў праводзіцца іх ачыстка, а таксама будзе разьмеркавана каля 40.000 пуд. палепшанага насеньня аўсу з саўхозаў Белсельтрэсту і 12.000 пуд. піваварнага ячменю. Акрамя таго ячмень будзе завезены з Украіны ў колькасьці 30.000 пуд.

Для ачысткі насеньня ў кожным раёне арганізаваны збожжаачышчальныя пункты і перасоўныя абозы. Усяго па Беларусі ёсьць 1635 збожжаачышчальных машын, праз якія намечана ачысьціць 34.000 тон насеньня яравых культур.

У заключэньне трэба адзначыць, што падрыхтоўка да вясновай пасеўнай кампаніі праходзіць у Беларусі без асаблівых труднасьцяў.

Беларусі ад 14 чэрвеня 1927 г. аб перадачы дзяржаўнай [illegible] часткі калектыўным гаспадаркам. Гэта работа ў бліжэйшы час будзе закончана. Землеўпарадкаваньне калектыўных гаспадарак у 1927 г. абхапіла каля 80 проц. і з вясны трэба чакаць канчатковага адмежаваньня ўсіх калгасаў.

Саветам таксама ўхвалена арганізацыя 2-месячных курсаў для кіраўнікоў калектыўных гаспада... [illegible] з боку арганаў у справе пераподу калгасаў на новыя райкі [illegible]

Савет намеціў на бліжэйшы перыяд рад задач. Напрыклад, прыняць тэрміновыя меры да падрыхтоўкі калгасаў да вясновай пасеўнай кампаніі (забясьпечыць насеньнем, угнаеньнямі, машынамі), зьвярнуць увагу зямельных органаў на неабходны ўдзел райаграномаў у калгаскай справе.

БССР ВЫКАНАЛА УСЯГО 18,5 ПРОЦАНТАУ

Полацкая акруга пасунулася наперад

Аршаншчына і Магілеўшчына, як і раней, на апошніх мясцох

Толькі 590.827 р.—з пачатку кампаніі

Нядаўна ў нашай газэце былі надрукаваны вынікі рэалізацыі пазыкі ўзмацненьня сельскай гаспадаркі на 15 лютага. Усяго па БССР было рэалізавана 310.404 руб., або 9,7 проц. заданьня.

Мы зьмяшчаем сёньня апошнія даныя аб выніках рэалізацыі на 22-га лютага.

Што дала апошняя сяміднёўка?

За гэты час ізноў сабрана 253.022 руб. Такім чынам, мы бачым значнае ўзмацненьне тэмпу за час ад 15-га да 22-га лютага. Усяго сума рэалізаваных аблігацый складае 590.827 руб., або 18,5 проц.; на вёсцы рэалізавана 418.168 руб., або 13,1 проц., рэшта — ў вайсковых часьцях.

Своечасова мы адзначалі, што асабліва адстаюць Магілеўская, Аршанская і Полацкая акругі. Апошняя на 15-га лютага выканала толькі 2 з пал. проц. заданьня.

Навейшыя даныя гавораць аб тым, што Полацкая акруга зрушылася ўперад. Да 15-га лютага яна рэалізавала толькі 4.740 руб., з 15-га па 22-га — 37.180 руб. Такім чынам яна выканала ўжо 21,8 проц. заданьня.

Як і раней, адстаюць Магілеўская і Аршанская акругі: першая выканала толькі 11,6 проц. заданьня, другая — 7,6 проц.

Трэба адзначыць вельмі слабы тэмп рэалізацыі і па Менскай акрузе. Яна рэалізавала 85.522 р. або 14 проц. заданьня.

На першым месцы, як і раней, ідуць Мазырская і Бабруйская акругі, якія выканалі 26 проц. заданьня кожная.

Б.

У выніку энэргічнае працы

РАСОНЫ (Полаччына). Селькорка Клясыцкага сельсавету М. Ходас за два тыдні распаўсюдзіла аблігацый на 750 руб. і яшчэ ўзяла аблігацый на тую-ж суму.

Койданова — у хвасьце

У Койданаўскім раёне з пачатку кампаніі да 22-га лютага рэалізавана толькі 545 руб. Нядаўна на пасяджэньні акруговай камісіі па дапамозе рэалізацыі стаяла справаздача камісіі Койданаўскага раёну аб працы па распаўсюджаньні пазыкі. Выявілася, што райвыканком не ўдзяліў належнай увагі кампаніі, што да апошняга часу працаўнікі раёну глядзяць на кампанію, як на нешта дадатковае, пабочнае. Агітацыйна-прапагандысцкая праца праведзена слаба.

Праца раённай камісіі прызнана нездавальняючай. Пастаноўлена перадаць пытаньне на пасяджэньне прэзыдыуму АВК.

На справаздачы Пятровіцкага сельсавету (гарадзкая мяжа) пастаноўлена ўзмацніць працу, прыцягнуць да яе ўвесь сялянскі актыў, скарыстаць настаўніцтва, якое да гэтага часу ня прымала ўдзелу ў рэалізацыі. Канстатавана, што шэфы — калектывы Хлебапрадукту і Скурсындыкату — праявілі бязьдзейнасьць, не дапамаглі сельсавету ў кампаніі.

М. Матусэвіч.

Ніводзін не адмовіўся

ВОРША. (Уласны кар.). У Абальцоўскім сельсавеце, Кахanаўскага раёну, па ўсіх вёсках праведзена 16 сходаў. У вёсцы Крывыя ўсе 45 сялянскіх двароў набылі пазыку. У вёсцы Шупені з 48 двароў — 35. Цікава, што вёска Шупені ўнесла да тэрміну падатак і страхоўку на ўсе 100 проц., а вёска Крывая — на 90 проц.

Бедната дае прыклад

ПУХАВІЧЫ. (Уласны кар.). Арцель возчыкаў фабрыкі імя Леніна, якая складаецца большасьцю з беднаты, на адным з сваіх сходаў пастанавіла — усім падпісацца на пазыку; да сакавіка месяца ў кожнага павінна быць на руках аблігацыя.

У арцелі — 46 чалавек.

К-к.

Самаабкладаньне на сялянскія патрэбы

Месцы яшчэ слаба разварушыліся

Праводзяць сходы без падрыхтоўкі

СІРОЦІНА (Віцебшчына). Кампанія па самаабкладаньні насельніцтва праводзіцца ў нас ня як належыць. У паасобных сельсаветах дакладчыкі ня рыхтуюцца да сельскіх сходаў і ня могуць адказваць на пытаньні сялян (Жарабіцкі сельсавет). Прымаецца пастанова праводзіць самаабкладаньне не ў разьмеры процанту с.-г. падатку, а ў разьмеры аднаго рубля з кожнага двара (Спаскі сельсавет).

У Дабейскім сельсавеце дакладчык правёў самаабкладаньне не грашмі, а натурай і работай, што зусім няправільна. У некаторых мясцох былі назначаны сходы, а дакладчыкі не зьявіліся. Некаторыя сельсаветы парашылі, што на сходы павінны зьяўляцца ня выбаршчыкі, а 50 проц. домагаспадароў (Жарабіцкі сельсавет).

Паасобныя вёскі Мішнеўскага сельсавету правялі самаабкладаньне толькі ў разьмеры ад 20 да 25 проц. с.-г. падатку, а ў Жарабіцкім сельсавеце ад 15-ці да 20 проц.

Асаблівую актыўнасьць праяўляюць заможнікі. Па іх ініцыятыве сарвана самаабкладаньне ў Лаўжанскім сельсавеце. Шмат у чым вінаваты мясцовыя ячэйкі, якія не правялі належнай працы сярод беднаты і самі ня ўсвоілі закону аб самаабкладаньні.

Х—н.

На школы і лазьні

МАЗЫР. (Уласны кар.). Бабравіцкі сельсавет, Калінкавіцкага раёну, на сваім пленуме шырока абгаварыў пытаньне самаабкладаньня і пачаў ужо практычную працу.

Вёска Раеўская — невялікая. Увесь час яна ня мае ўласнай школы. Дзецям прыходзіцца бегаць у школы іншых вёсак. Сяляне на сходзе ухвалілі закон аб самаабкладаньні і парашылі на сабраныя сродкі адкрыць дагаворную школу.

Вёска Навікі мае школу, але яна патрабуе капітальнага рамонту, на які трэба затраціць да 600 рублёў. Сяляне большасьцю галасоў на сходзе пастанавілі правесьці самаабкладаньне і зрабіць рамонт.

Не адстала і **вёска Лубкі**.

— «Няма ў нас лазьні. Трэба набыць і пажарны інвэнтар, неабходна ўстанавіць грамаадводы», — казалі сяляне на сходзе. Некаторыя дзядзькі нават адзначылі, што трэба было самаабкладаньне яшчэ ў мінулым годзе правесьці. Сход пастанавіў правесьці самаабкладаньне ў суме 323 руб., пабудаваць лазьню і набыць неабходны пажарны інвэнтар.

Сход у в. Раманаўка працягваўся досыць доўга. Гаварылі аб суме сродкаў, аб неабходных патрэбах вёскі. Сяляне-заможнікі горача выступілі супроць абкладаньня, але бедната і сераднякі іх не падтрымалі. Сход большасьцю галасоў, за выключэньнем трох, якія галасавалі супроць, прыняў пастанову правесьці самаабкладаньне, пабудаваць пажарны склад.

Вёска Буда аднагалосна ўхваліла пастанову аб самаабкладаньні.

Б. Ш.

Пастанова ўраду невыстарчальна растлумачана

ПОЛАЦАК. (Уласны кар.). Пастанова ўраду аб самаабкладаньні насельніцтва ўжо абгаворваецца ў нашай вёсцы.

У в. Сяляўшчына сяляне ўхвалілі скончыць пабудову дзьвёхкамплектнай школы, якую пачалі будаваць у мінулым годзе. У Гарбачэўскім сельсавеце пастанавілі правесьці самаабкладаньне на пабудову дзьвёх школ. У Клясьціцах на сродкі ад самаабкладаньня будуюцца пажарныя дэпо. У Сакольшчыне нарада актыву вёскі выказалася за праводзеньне самаабкладаньня на абсталяваньне хаты-чытальні і ўтрыманьне хатніка.

На вялікі жаль, пастанова ўраду не растлумачана, як належыць. Сяляне многіх вёсак зусім ня ведаюць аб самаабкладаньні. Трэба пазнаёміць шырокія колы сялянства з пастановай ураду.

ЗАВОДЗКІ ДЗЕНЬ

Машына захварэла

Галоўная паравая машына на заводзе імя Домбаля ўжо два месяцы, як капрызьнічае. Ніхто не задумаецца над тым, што можа здарыцца з нашым заводам у выпадку папсаваньня машыны.

У мінулым годзе быў такі выпадак і завод меў шмат страт.

Машына ў 18 сіл, якая стаіць побач з галоўнай, разабрана ўжо больш месяца і ня можа замяніць папсаваную.

Лукашэвіч.

Мэханізацыя ў працкалектыве

„Матальная машына патрэбна нам да зарэзу“, — часта гаварылі старэйшыя рабочыя працкалектыву „Чырвоны Ткач“. Майстар працкалектыву тав. Давідовіч быў нядаўна ў мястэчку Дуброўна, убачыў там машыну гэту і купіў, пры чым яна каштавала з усімі выдаткамі на дастаўцы 150 р.

Машына ўстаноўлена і павялічыла прадукцыйнасьць працы на 120 проц. Яна добрая і тым, што яе можна прывесьці ў рух двума спосабамі: маторам і нагамі.

Б.

Дзе калдагавор?

Вось ужо тры месяцы, як заключан калдагавор з адміністрацыяй шпалернай фабрыкі. Старшыня саюзу друкароў заявіў на агульным сходзе, што калдагавор будзе падпісаны, калі рабочыя не ўнясуць ніякіх паправак. Агульны сход прапанаваў падпісаць калдагавор, але ён і да гэтай пары не падпісаны; і вось чаму: адміністрацыя ўнесла зьмены ў пункт калдагавору адносна норм ужо пасьля ўзгадненьня.

Рабочы.

Растратчыкаў — пад суд

Старшыня гуртка фізкультуры клюбу друкароў тав. Цодзікаў і член бюро т. Крэйнін зрабілі рад растрат і падробак. Набытыя ім фізкультурныя прылады яны прысвоілі сабе, акрамя таго падраблялі расьпіскі.

Праўленьне клюбу пастанавіла выключыць абодвых членаў клюбу. Гэтымі днямі будзе стаяць пытаньне аб выключэньні іх з саюзу. Трэба прыцягнуць іх таксама да судовай адказнасьці.

Г.

Праф. М. М. Дурнаво аб беларускай культуры

У Менск прыехаў для сталай працы ў якасьці загадчыка катэдры гісторыі беларускае мовы праф. М. М. Дурнаво.

Праф. Дурнаво зьяўляецца вядомым дыялекталёгам і працаваў доўгі час ва ўнівэрсытэтах—Маскоўскім, Харкаўскім і Саратаўскім, дзе ён чытаў лекцыі па мовазнаўстве і зьяўляецца вядомым таленавітым вучоным. Ён мае шмат прац ня толькі на расійскай, але і на іншых эўрапейскіх мовах. У апошнія часы М. М. Дурнаво друкаваў свае навуковыя працы ў чэскіх, нямецкіх, францускіх і юга-слаўскіх навуковых часопісах. Апроч таго нядаўна выдана яго кніга „Введение в историю русского языка" Бэрнскім унівэрсытэтам (Чэха-Славакія).

Праф. Дурнаво правёў у Чэха-Славакіі тры з паловаю гады ў навуковай камандыроўцы з мэтаю вывучэньня карпатарускай чэхаславацкай дыялекталёгіі.

На запытаньне нашага супрацоўніка аб тым, ці знаёмы ў Чэха-Славакіі з беларускай кнігай і наогул з уздымам беларускай культуры, праф. Дурнаво паведаміў наступнае:

— У Чэха-Славакіі ў сучасны момант можна заўважыць зацікаўленасьць да разьвіцьця беларускае культуры. Аднак да гэтага часу шырокія колы насельніцтва слаба інфармаваны аб гэтай справе.

Гэта тлумачыцца тым, што чэхам вельмі цяжка чытаць кнігі ў беларускай транскрыпцыі. Але час ад часу ў чэха-славацкіх часопісах зьяўляюцца інфармацыі аб стане беларускай культуры ў прыватнасьці аб беларускай літаратуры. Сталую інфармацыю аб культурным руху ў Савецкай Беларусі дае ў часопісе славянскай філёлёгіі „Славія" прафэсар Праскага унівэрсытэту, беларус па паходжэньні (з Меншчыны), вядомы вучоны Ляцкі.

Беларускія выданьні атрымліваюць многія навуковыя ўстановы ў Чэха-Славакіі. Аднак можна заўважыць, што РСФСР і Савецкая Украіна лепш наладзілі сувязь па справе кнігаабмену з чэхаславацкімі культурнымі інстытуцыямі, чымся Савецкая Беларусь. На маю думку, тыя ўстановы, якія праводзяць кнігаабмен з Чэха-Славакіяй, павінны выказваць пажаданьне аб тым, якімі кнігамі яны цікавяцца, бо ў чэха-славацкіх кнігарнях падбіраюцца спэцыяльныя камплекты кніг, якія прызначаны для абмену з чужаземнымі навуковымі інстытуцыямі.

Праф. Дурнаво таксама паінфармаваў аб арганізацыі беларускага аддзелу ў праскай славянскай бібліятэцы, якая існуе пры міністэрстве замежных спраў і зьяўляецца аднэй з самых вялікіх славянскіх бібліятэк у сьвеце.

Яшчэ ў 1901 годзе, калі мне давялося быць у ўсходняй частцы Калускай губэрніі, на старой мяжы Маскоўскага і Літоўска-Беларускага гаспадарстваў, то я тут заўважыў асаблівасьці ў велікарускіх гаворках, якія тлумачацца ўплывам культуры былога літоўска-беларускага гаспадарства.

Гэтае пытаньне я таксама закрануў у сваёй доктарскай дысэртацыі, якую я абараняў у 1918 годзе. Апроч таго ў сваёй кнізе „Диалектологических розысканиях", надрукаванай у 1918 г., я разглядаў пытаньне аб аканьні ў паўднёва-велікарускіх гаворках і беларускай мове.

Прыступаем да пабудовы трамваю

Летам разгорнуцца работы па падрыхтоўцы трамвайных шляхоў.—Будзе пракладзена 6 кілёмэтраў ліній і зрэзана гара на Савецкай вуліцы.—Заказваецца пакуль што 8 вагонаў.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам аб становішчы падрыхтоўчых работ да пабудовы трамваю ў Менску, старшыня камгасу т. Шчэцька заявіў наступнае:

Летам мы мяркуем пракласьці лінію даўжынёю да 6 клм.—вакзал МББ—Камароўка без заходу на пляц Волі.

Зараз па гэтым пытаньні заканчваюцца поўныя праекты пабудовы, якія будуць прадстаўлены ў Дзяржплян на зацьверджаньне.

Камгасам вядуцца перагаворы з Мэталясындыкатам аб забясьпечаньні рэек і з Лесбелам—аб закупцы шпал для трамваю.

У гэтым годзе будуць заказаны для памянёнай лініі 8 вагонаў на заводах [illegible] ў Маскве.

З вясны будуць таксама пачаты работы па зрэзаньні [illegible] па даўжынёю да 5 з паловаю клм. Уся работа першай чаргі будзе каштаваць 1.800 тыс. руб.

Заказ на трамвайныя вагоны

На апошнім пасяджэньні прэзыдыуму Менгарсавету абмяркавалася пытаньне аб тыпе вагонаў для Менскага трамваю. Прэзыдыум пастанавіў заказаць частку вагонаў з папярочнымі лаўкамі, а частку з падоўжнымі.

Увясну пачнецца пабудова ўтылізацыйнага заводу

Менакрвыканкомам выклікан з Масквы інжынэр Равінскі—прадстаўнік Маскоўскае камунальнае гаспадаркі—для абгаварэньня пытаньня аб пабудове ўтылізацыйнага заводу ў Менску. Камісія разам з інж. Равінскім выбрала месца пабудовы каля Серабранкі з выка[illegible]

Новыя заводы

Белдзяржгандаль унёс у Дзяржплян праект пабудовы ў БССР цэлага раду новых заводаў, з якіх у першую чаргу пабудаваць кішачныя заводы, 2 альбумінавыя, завод для выррабу журавіннага экстракту, памяшканьне для сартоўкі і перапрацоўкі сухіх і марынаваных грыбоў.

А таксама ўнесен праект на пабудову 25 дробных смалакурных заводаў, якія будуць знаходзіцца пад ведамам райвыканкомаў. Апрача паляпшэньня якасьці ўсіх паказаных відаў тавару, да будучай кампаніі экспарт Беларусі мяркуецца павялічыць на паўмільёна руб.

Пашырэньне вадаправоднае станцыі

Пастановаю гарсавету выдзелена камісія ў складзе праф. Экзэмплярскага і рэспубліканскага інжынэра і інш. па абсьледваньні вадаправоднай станцыі, для выяўленьня магчымасьці поўнага забесьпячэньня вадою гораду.

Камісія ставіць сваёй мэтай вывучыць пэрспэктывы пашырэньня вадаправоднай станцыі і ўстанаўленьня, ці выстарчальны тыя мерапрыемствы, якія былі ўжыты для забесьпячэньня вадою гораду. Работы па пашырэньні вадаправоднай станцыі пачнуцца ў гэтым годзе.

Пабудова дому для камскладу

Згодна пастановы гарсавету аб пабудове дому для камскладу, камгас даручыў скласьці праект гэтае пабудовы. Дом разьмяркован на 12-13 кватэр. Пабудова будзе пачата ў бягучым будаўнічым сэзоне і павінна быць закончана ў будучым годзе.

Мэханізацыя грамадзкага харчаваньня

ЦРК для 6-й сталоўкі выпісаў з-за граніцы канчэерную судамыйку, якая прапускае да 2.000 пачыньня ў гадзіну. Судамыйка будзе каштаваць 1.200 р.

Сталоўка БДУ таксама закупіла мэханічную машыну для ачысткі бульбы і мэханічную мясарубку.

Ці можна выключаць студэнтаў у сярэдзіне году?

У зьвязку з выключэньнем у сярэдзіне навучальнага году з навучальных установ студэнтаў і вучняў па акадэмічнай непасьпяховасьці або па іншых матывах, НК Асьветы выдаў абежнік, паводле якога канчатковае выключэньне вучняў з навучальнае ўстановы з прычыны нездавальняючых посьпехаў можа рабіцца толькі ў канцы навучальнага году або ў пачатку наступнага навучальнага году для тых асоб, якім па [illegible] былі дадзены адтэрмінаваньні залікаў на восень (за выключэньнем вучняў вышэйшай прафэсійнай школы). У адносінах асоб, акадэмічна непасьпяваючых, можа быць ужыта ў сярэдзіне навучальнага году толькі ўмоўнае пакіданьне, як апошняе папярэджаньне.

Выключэньне вучняў з навучальнай установы ў сярэдзіне навучальнага году [illegible]

Прасолы-зборшчыкі дапушчаны да працы

Наркамгандаль Беларусі для практыкі дазволіў Белдзяржгандлю і спажывецкай кааперацыі прыступіць да загатоўкі кудзелі і паклі праз прасолаў-зборшчыкаў у Бабруйскай, Менскай і Гомельскай акругах.

Згодна пастановы Наркамгандлю прызнана неабходным уцягнуць у працу па загатоўцы шчаціны, конскага воласу, пуху, пер'я і інш. прасолаў-зборшчыкаў, даць апошнім шырока разгарнуць загатоўку ўказаных відаў сырцу, асабліва па конволасе.

СУД

Візіцёр Мустэйкіс

Мустэйкіс Уладыслаў, па нацыянальнасьці літовец, а зараз жыхар гор. Менску. Па прафэсіі ён кажа, што каменшчык. Кім ён быў 3—4 гады назад, трудна сказаць. Адно вядома, што Мустэйкіс чалавек ня новы, два разы судзімы за кражу.

І вось на чарзе ў яго трэцяя справа. Мустэйкіс задумаў стаць багатым чалавекам. А адным з спосабаў разбагацець ён палічыў жаніцьбу. Праўда, Мустэйкіс чалавек яшчэ малады, але ён не гидзіўе і 50-гадовай нявестай. І вось Мустэйкіс аднойчы ў лістападаўскі вечар накіроўваецца да сваёй знаёмае Шпілеўскае, а для адвагі бярэ з сабою паўбутэлькі гарэлкі.

Шпілеўская сядзела ў гэты час у сваім пакоі. У часе грамадзянскае вайны яна страціла свайго гаспадара і гэта яшчэ больш павялічыла і без таго яе сумны настрой. Дзьверы ціха расчыняюцца і ўваходзіць Мустэйкіс. Ён ставіць гарэлку на стол і з фальшываю ўсьмешкаю на твары прапануе расьпіць з ім гарэлку. Калі Шпілеўская адмовілася, ён, як зьвер, накінуўся на яе, пачаў душыць і грызьці яе зубамі за горла, закрыўшы рот рукамі, покі яго ахвяра не страціла прытомнасьці.

Што кіравала Мустэйкісам у гэтую хвіліну, трудна сказаць: сьцьвярджаць, што ён рабіў гэта пад уплывам псыхічнага растройства, нельга, бо гэтага не сьцьвердзіла і спэцыяльная экспэртная камісія псыхіятрычнага аддзяленьня 2-е савецкае больніцы, прызнаўшы Мустэйкіса чалавекам ўпаўне здаровым. Думаць, што ён гэта рабіў пад уплывам сэксуальнага вар'яцтва, таксама як быццам няма падстаў. А больш пэўна, дык жаданьне Мустэйкіса заўладаць маемасьцю Шпілеўскай, якім бы-та ні было шляхам—будзь-то жаніцьба, калечаньне ці нават забойства.

Ад такога візіцёрства Шпілеўская праляжала ў больніцы два месяцы, праўда яна выздаравела, але на ўсё жыцьцё засталася з пакалечаным тварам.

Зараз сьледзтва па гэтай справе закончана, і Мустэйкіс будзе даваць адказ перад Менскім акруговым судом.

Судовая хроніка

СТУДЭНТ-АКТЫВІСТЫ-РАСТРАТЧЫК. У нядзелю, 4-га сакавіка, а 12-й гадзіне дня ў актавай залі Белдзяржунівэрсытэту пачнецца слуханьнем вака[illegible]

Да аздараўленьня пушнога рынку

У мэтах аздараўленьня пушнога рынку, зьнішчэньня канкурэнцыі, распарадчае пасяджэньне пры Наркамгандлі БССР пастанавіла, што пры выкрыцьці маленькай пераплаты, апрача прымяненьня канвэнцыйных штрафаў, арганізацыю, якая будзе дапускаць пераплату, зараз-жа зьняць з рынку на ўвесь час загатоўчага сэзону і аддаць пад суд.

Адначасова забаронена прыватным скупшчыкам працаваць па загатоўках на пушным рынку, а таксама пастаноўлена прасіць чыг. ведамствы і пошту не прымаць пушных пасылак ад прыватных асоб.

Поруч з гэтым прызнана неабходным узяць цьвёрды курс на паніжэньне цэн на скуры тхароў і лісіц.

Адкрыцьцё дарадчых кантор

Для барацьбы з беспрацоўем сярод членаў саюзу нарха ч саюзам будзе адкрыт рад дарадчых кантор і калектываў для асабовых паслуг.

За дзень

○ Выстаўка праектаў. У будынку акрвыканкому адчынілася выстаўка праектаў новага 70-ці кватэрнага дому, які ў гэтым сэзоне будзе будавацца ў Менску. Усяго інжынэрамі Масквы, Ленінграду, Менску і інш. гарадоў прадстаўлена 58 праектаў розных тыпаў дамоў.

○ Перавучот плошчы ў гандлёвых памяшканьнях. Камгасам пачаты перавучот плошчы ў гандлёвых памяшканьнях камунальных дамоў. У апошні раз такі перавучот быў зроблен у 1923 г.

○ САНІТАРНА - БАКТЭРЫЯЛЁГІЧНЫЯ КУРСЫ. Пры Наркамахове здароўя сёньня пачала працаваць прыёмачная камісія санітарна-бактэрыялёгічных курсаў. Усяго на гэтыя курсы будзе прынята 30 чал.

Здарэньні

Затрыманьне зладзейкі. Крым. вышук затрымаў зладзейку Дзямідаву, якая зрабіла пакражу мануфактуры і інш. тавараў у магазыне МЦРК № 17. Пры вобыску ў яе на кватэры знойдзены пакрадзеныя тавары.

ПАДРОБКА. Памочнік сакратара менскай яўрэйскай камэры нарсуду М. Клёнскі зьявіўся на завод „Дрэвапрацоўшчык" і прадставіў паручыцельства народнага судзьдзі Столава на атрыманьне ў крэдыт мэблі. Паручыцельства аказалася падробленым.

Радыё-перадача

29-га, серада

6—00—6—30 Гутарка доктара ад Дому Сан. Асьветы на тэму: „Як будаваць і карыстацца студняй".

6—30—7—10 Беларуская радыё-газэта № 39.

7—10—7—40 ЦП праф. зямлі і лесу: „Аб сацыяльным забясьпечаньні батракоў і пастухоў"—закладчык Лашкевіч.

7—40—8—10 Даклад ЦБ МОПР'у: „Праўда Беларускае Грамады".

8—10—10 Канцэрт.

Папраўкі

[illegible]

••• КІНО •••

Завочныя курсы кіно-сцэнарыстых

Кіно—адно з магутнейшых сродкаў палітычнага выхаваньня і культурнага ўздыму мас. Асабліва вялікая і адказная задача ўскладаецца на кіно ў справе асьвячэньня вёскі. Нажаль, на рэгулярным разьвіцьці вясковай кіно-сеткі моцна адбіваецца цэлы рад аб'ектыўных трудпасьцяй. Папершае—востры недахоп добрых савецкіх карцін, ідэалёгічна вытрыманых, мастацка-каштоўных і ў той-жа час выстарчальна зразумелых і цікавых для гледача. Такую карціну можна стварыць толькі пры наяўнасьці добрага, адказваючага ўсім гэтым патрабаваньням сцэнарыя. Такіх сцэнарыяў мы пакуль што ня маем, а таксама ня маем сцэнарыстых для карцін вясковага пракату. Адным з сродкаў, каб перамагчы сцэнарны крызіс, могуць паслужыць курсы завочнага вывучэньня, адкрытыя ў Маскве Цэнтральным Саветам Таварыства Прыяцеляў Савецкага Кіно. Курсы гэтыя, арганізаваныя пры матар'яльным падтрыманьні Белдзяржкіно, складаюцца з двух аддзяленьняў: 1) сцэнарнага і 2) аддзяленьня кіно-мэханікаў і кіно-арганізатараў для вёскі. Курсы даюць магчымасьць кожнаму, хто жадае, поўна вывучыць тую галіну, якая яго цікавіць, і пры тым не пакідаючы свайго дому—шляхам сталай пісьмовай сувязі з курсамі. Сцэнарнае аддзяленьне падрыхтоўвае сцэнарыстых, даючы ім фактычныя і тэарэтычныя ўказаньні па складаньні сцэнараў. Лепшыя сцэнары вучнёўства, напісаныя ў працэсе навучальнай работы, будуць рэкамэндаваны кіно-арганізацыям для пастаноўкі. Праходжэньне курсаў сцэнарнага аддзяленьня разьлічана на 8 месяцаў. За гэты час вучню будуць пасланы 32 друкаваныя лекцыі. Кожнае з аддзяленьняў мае па педагагічным савеце, якія складаюцца з лепшых спэцыялістых гэтых галін кіно-справы. Педагагічны савет вядзе ўсю перапіску з вучнёўствам і адказвае на ўсе пытаньні, дае задачы, правярае іх разьвязаньне і праводзіць экзамен. Таму, хто добра скончыў курсы і пасьпяхова правёў іспыты, будзе выдана адпаведнае пасьведчаньне.

Слухачамі курсаў могуць быць усе грамадзяне не маладзей 15 год, якія ўмеюць чытаць, пісаць, ведаюць 4 дзеі арытмэтыкі і знаёмыя з дробамі. Для паступленьня на курсы трэба выслаць анкету і заяву па ўстаноўленай форме, якія высылаюцца па першым патрабаваньні за 8 кап. марку. Для паступаючых на сцэнарнае аддзяленьне неабходна акрамя таго прадставіць кароткую аўтабіяграфію. Усе справы і перапіску пасылаць па адрасе: Масква 9, Цьвярская, 35, Завочныя Курсы пры Ц. С. О. Д. С. К. Плата за ўвесь курс 15 руб. Для членаў ОДСК 10 проц. скідкі. Дапускаецца растэрміноўка: пры пасылцы заявы плаціць не менш 5 р., а рэшту ў працягу 2-х бліжэйшых месяцаў пасьля пачатку заняткаў.

Вольен.

Дагавор з нямецкай кінаматаграфічнай фірмай

Белдзяржкіно падпісан праз Бэрлінскае гандлёвае прадстаўніцтва дагавор з вядомай нямецкай кінаматаграфічнай фірмай „Тэрафільм" на сумесную пастаноўку кіна-фільму. Пастаноўка фільму будзе рабіцца ў СССР і Нямеччыне.

Посьпех карціны „Лясная Быль"

Фільм Белдзяржкіно „Лясная Быль" дэманстраваўся амаль ва ўсіх гарадох СССР. Згодна водгукаў друку фільм карыстаецца вялікім мастацкім посьпехам.

••• Фізкультуру ў масы •••

Зіма ў Менску ўносіць вялікае зацішша сярод фізкультурнікаў: звыш 4.000 чалавек з 6.000 адпачываюць узімку ад летніх заняткаў, спаборніцтваў, экскурсій і г. д. Выцягваюцца на сьвет адурманьваючыя нафталінам цёплыя польты, футры, цёплыя шапкі. Загараўшае за лета цела хаваецца ў фуфайкі, «талстоўкі» і несьціцца да вясны, да гарачага сонца. Толькі частка фізкультурнікаў «адважваецца» вылазіць на 20-градусны мароз і грэцца дзесяткамі кілёмэтраў на лыжах або на ваньках.

Уперадзе ўсіх прафсаюзаў ідуць будаўнікі. Арганізаваная нядаўна масавая гулянка на зімовай пляцоўцы фізкультуры сабрала 800 чалавек, з іх больш паловы былі людзі дарослыя. Многія прышлі з жонкамі і дзецьмі. Абслугоўваньне ўсёй гэтай масы было арганізавана зусім здавальняюча. Кожны член саюзу ў працягу гадзіны меў права карыстацца дарэмна тым ці іншым спорт-інвэнтаром. У той час, як „старыя" пабудавалі лыжную выпазку, у садзе «Прафінтэрн» праходзілі заняткі навічкоў. Першы прыклад будуць наследаваць многія. Тое-ж самае праходзіла з канькамі, санкамі і г. д. Увогуле праз лыжную станцыю прайшло каля 160 чалавек, на коньках прайшло 150 чалавек, на санках—250 чал. і стралковы цір—звыш 300 чал.

Цяпер гэтаму добраму прыкладу зьбіраюцца наследаваць транспартнікі, працасьветы, мэдсанпрацы і іншыя прафсаюзы.

Добра таксама прайшоў справаздачны вечар гуртку фізкультуры пры саюзе мэталістых. Справа не ў дасягненьнях гуртку, а ў той увазе, якая гуртку была аказана мэталістымі. На вечары прысутнічала 650 чалавек, не лічачы саміх удзельнікаў - фізкультурнікаў. Такі вялікі інтарэс да работы гуртку фізкультуры быў створаны, дзякуючы добрай падрыхтоўцы вечару і адпаведнай прапагандзе сярод мэталістых.

Такім-жа масавым відам фізкультурнай работы трэба лічыць арганізаваныя Усебеларускія завочныя стралковыя спаборніцтвы на першынства паміж асобнымі калектывамі. Рашаючае значэньне пры адзначэньні першынства будзе іграць ня толькі меткасьць нападаньня, але і процэнт удзельнікаў. Спаборніцтва разьлічана на 3 з палавіну месяцы, калі хопіць патронаў і зброі.

Трэба яшчэ адзначыць практыку будаўнікоў, харчавікоў і саўгандальскіх служачых, якія арганізавалі ў сябе [illegible]

Бібліяграфія

МІХАЛЕЎСКІ. Пачатковы курс палітычнай эканоміі.

Пераклад з расійскага ІІ-га выданьня БДВ Менск. 1927 г. Ст. 276. Цана 1 р. 50 к.

Аб вартасьці гэтага падручніка ўжо гаворыць тое, што ён на расійскай мове вытрымаў ІІ выданьні: што для некаторых падобных кніг з'яўлена [illegible]

У гэтым годзе будуць заказаны для памянёнай лініі 5 вагонаў на заводах Гомзы ў Маскве.

З вясны будуць таксама пачаты работы па эразаньні гары па Савецкай вул. для пракладкі трамваю.

У работу першага пэрыяду першай чаргі, на якую адпушчана 1.020.000 руб., як мы ўжо казалі, уваходзіць апрача пабудовы лініі, пракладка паветранага абсталяваньня, пракладка падземнага кабэлю, пабудова падстанцый і вагоннага парку.

Другі пэрыяд першай чаргі прадугледжваецца закончыць у 1929 годзе. Работа гэта ацэньваецца ў 700 тыс. руб. У другім пэрыядзе будзе пабудавана лінія Серабранка—вакзал Зах. чыг.—пляц Волі—Пярэс-

...гаспадаркі—для абгавораньня пытаньня аб пабудове ...га заводу ў Менску. Камісія разам з інж. Равінскім выбрала месца пабудовы каля Серабранкі з выкарыстаньнем у тым месцы існуючага старога будынку заводу.

Завод прадугледжвае на першы час выпрацоўваць каля 50 пуд. прадукцыі ў дзень. Кошт заводу па першапачатковых вылічэньнях—каля 45.000 руб. Інжынэру Равінскаму дан заказ скласьці праект пабудовы і абсталяваньня заводу. Пабудова заводу пачнецца ў бягучым будаўнічым сэзоне. Мэта заводу—выкарыстаньне ўсякае здохлае жывёлы для перапрацоўкі прадуктаў—машынных тлушчаў, клею і г. д.

Да гэтага заводу будзе прымацавана станцыя па барацьбе з шаленствам сабак, якая дагэтуль знаходзілася на Камароўцы.

...вучняў адной працоўнай школы). У асобных выпадках, акадэмічна неспасьпяваючых, можа быць ужыта ў сярэдзіне навучальнага году толькі ўвоўнае выключэньне, як апошняе папярэджаньне.

Выключэньне вучняў з навучальнай установы ў сярэдзіне навучальнага году можа рабіцца толькі ў такіх выпадках: а) калі вучань або студэнт фізычна ці псыхічна не адпавядае да працы ў нармальнай школе і калі гэта будзе пацьверджана доктарскай экспэртызай; б) калі вучань робіць шкодны ўплыў на таварышоў з грамадзка-палітычнага боку, або калі systэматычна не наведвае занятках і г. д. пры ўмове, што ўсе ўжытыя раней меры выхаваўчага характару не далі станоўчых вынікаў; в) калі вучань зробіць крымінальнае злачынства і г) у выпадку хваробы, якая згодна доктарскае экспэртызы зусім не дазваляе вучню скончыць навучальную ўстанову, або патрабуе лячэньня на доўгі час. У апошнім выпадку вучань можа атрымаць патрэбны водпуск для лячэньня, але на тэрмін не больш году.

У паасобных выпадках пэдагагічная рада можа выклікаць для перагавораў аб прынятых ёю захадах да таго ці іншага вучня бацькоў яго або апякуноў ці паведаміць іх пісьмова. А. М.

Судовая хроніка

СТУДЭНТ-АКТЫВІСТЫ-РАСТРАТЧЫК. У нядзелю, 4-га сакавіка, а 12-й гадзіне дня ў актавай залі Белдзяржуніверсытэту пачнецца слуханьнем паказальная справа студэнта мэдфаку БДУ Шулякоўскага.

Шулякоўскі, будучы сакратаром палітасьветы выканаўчага бюро прафсэкцыі Белдзяржуніверсытэту, прымаў падпіску на часопіс „Чырвонае Студэнцтва" і зьбіраў грошы на падарункі Чырвонай Арміі.

Высьветлілася, што грошы Шулякоўскі растраціў, і справа перадана ў нарсуд 1-га ўчастку. Справа будзе слухацца ў прысутнасьці абароны і грамадзкага абвінавачаньня.

Пад суд за сувязь з прыватнікам

За перавышэньне цэн на мануфактуру менскі яўрэйскі народны суд аштрафаваў гандляроў Любэцкага і Русака на 200 руб. За продаж жыта прыватнікам Менскі акруговы суд прыгаварыў да пазбаўленьня волі на адзін год загадчыка калёніі „Расьсьвет".

7—10—8—10 ... „Працэс Беларускае Грамады".

8—10—10 Канцэрт.

Папраўкі

У № 50 «Зьвязды», у артыкуле „Аб Слуцкім мядзьведзі і прымусовым асартымэнце— аблігацыямі" (аддзел „Па Савецкай Беларусі") перад апошнім абзацам выпалі наступныя словы:

„Але знайшліся і такія контр-агэнты, якія парашылі, што трэба ісьці па лініі прымусовага асартымэнту. Гэтую практыку праводзіць цяпер Слуцкі райвыканком. Ён прапанаваў слуцкаму агэнцтву Белмясгандлю выдаваць 5 проц. коштý тавараў, якія купляюцца ў сялян, замест грошай аблігацыямі. Сяляне вельмі незадаволены гэткай прымусовай рэалізацыяй".

У № 50 газэты „Зьвязда" ў аддзеле „Культурныя навіны" надрукавана „Гістарычная камісія польсэктару ІБК на падставе археалёгічных матар'ялаў", а трэба архіўных, а таксама ў заметцы „Прыезд праф. Дурнаво" надрукавана—... апублікаваў цэлы рад прац па дыялектолёгіі ў французкай і прасвай мовах, а трэба—чэскай.

Цана 1 р. 50 к.

Аб вартасьці гэтага падручніка ўжо гаворыць тое, што ён на расійскай мове вытрымаў II выданьні; што для некаторых падобных кніг здараецца радка. Таму мы гэты бок абмінем і толькі зьвернем увагу на тое, ці добра перакладзена кніжка. Трэба сказаць, што самы пераклад, з прычыны розмастайнасьці і шырыні выкладанага матар'ялу пры сьцісласьці выкладаньня, як таго вымагае кожны пачатковы падручнік, ня зусім простая задача і вымагае асьцярожнага і дакладнага тэрміналёгічнага размежаваньня. Да таго-ж у гэтай галіне ў нас няма яшчэ добра апрацаванай тэрміналёгіі, што, зразумела, таксама рабіла працу цяжкаватай.

Аднак, ня гледзячы на гэтыя ўмовы, трэба сказаць, што перакладчык з сваёй задачай справіўся добра. Перш за ўсё, у перакладзе захавана простая і дакладная фармулёўка, па-другое, няма стылістычных мудраваньняў і і цяжкіх месц, якія сустракаюцца часамі ў такіх кніжках, як пераклад падручніка Карнілава „Псыхалёгія", якія засмечваюць сэнс ды затрудняюць успрыйманьне матар'ялу. Мова кніжкі лёгкая. Г.

...ваю месяцы, калі ... эброі.

Трэба яшчэ адзначыць практыку будаўнікоў, харчавікоў і саўгандальслужачых, якія арганізавалі ў сябе лыжныя станцыі. Лыжы адпускаюцца ў любы час усім членам саюзу дармова. Уся бяда ў тым, што ў будаўнікоў усяго 25 пар лыж, у харчавікоў—10 пар, у саўгандальслужачых—19.

Недахоп інвэнтару моцна перашкаджае і ўсякай іншай зімовай рабоце. Калі-б было выстарчальна інвэнтару да яшчэ некалькі спортпляцовак, магчыма, што 6-тысячная армія фізкультурнікоў, якая перапаўняе летнія пляцоўкі, не ... райшла-б палком на зімовае ... вішча.

Вывад з усяго гэтага павінен быць такі: больш увагі да ўцягненьня мас у фізкультуру! Трэба ўзмацніць агітацыю за арганізацыю фізкультурных гурткоў, трэба падвоіць, патроіць асыгнаваньня на гэту справу сродкі.

Нанькабежац.

Адказны рэдактар Ян. АСЬМОЎ

ТЭАТР і КІНО

БЕЛАРУСКІ ДРУГІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.	СЕРАДА, 29 ЛЮТАГА Другі агульнадаступнік для школьнае моладзі. Беларускія камэдыі: 1. ПІНСКАЯ ШЛЯХТА. 2. МОДНЫ ШЛЯХЦЮК. 3. ЧОРТ і БАБА. Пачатак а 7 гадз. увечары.
Дзяржаўны ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР	Чацьвер, 1 сакавіка „ОВЕЧИЙ ИСТОЧНИК". Білеты ў касе тэатру.
Кіно-тэатр „Культура"	Камэдыя на фоне нашых дзён „ДВА ДРУГА, МОДЕЛЬ І ПОДРУГА". Звыш праграмы: хроніка Совкино № 114.
КІНО „Чырвоная Зорка".	Грандыёзны баявік „ДВА ОХОТНИКА" Маст.-псых. драма у 7 часьцях.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ".	„СЫН ВОЖДЯ" 2 сэрыі ў 14 ч. у адзін сэанс. На 1-ы сэанс усе білеты па 25 к. *Пачат. сэансаў: а 6 ч. Каса—ад 5 гадз. веч.*
КІНО „Інтэрнацыянал".	МАСТАЦКІ БЫТАВЫ ФІЛЬМ „НА РЕЛЬСАХ" драма ў 6 частках Звыш праграмы--хроніка Совкино № 112.

ЗАОЧНЫЕ
ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ
„ПОЛИГЛОТ"
(*Основ. в 1917 г.*)
состоящие в ведении С.-К. КрайОНО.
ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:
бухгалтерия, коммерческ. вычисл., торг. корреспонд., делопроизводство, исправление почерка, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, стенография и копиручет [дефинитиф].
Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями, ВПОЛНЕ ЗАМЕНЯЮЩИМИ УСТНОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифик. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.
На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15.000 учащихся.
Плата помесячно от 1 до 3 рублей.
Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.
Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ".

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ое гадзіны дня.

ЗАЎТРА—1-га САКАВІКА!
КАБ НЯ БЫЛО ПЕРАПЫНКУ ў атрыманьні газэт,
З 1-ГА САКАВІКА,
ПАСЬПЯШЭЦЕ ПАДПІСАЦЦА СЁНЬНЯ-Ж
на старэйшую ў Беларусі штодзённую газэту ЗЬВЯЗДА Орган ЦК КП(б)Б (дванаццаты год выданьня).
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На год—9 р. 75 к.; на 6 мес.--5 р.; на 3 м-цы--2 р. 60 к.; на 1 мес.--90 к.
Для падпісчыкаў „ЗЬВЯЗДЫ" ўстаноўлена ЛЬГОТНАЯ ПАДПІСНАЯ ЦАНА НА ЧАСОПІС БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ на 1 мес.—15 к. (замест 25 к.)
Падпіска прымаецца:
У Менску: Галоўнай Канторай газэты «Зьвязда»—Савецкая, 63, 3-ці паверх,—штодзённа ад 9--3 гадз., упоўнаважанымі Галоўнай Канторы і разносчыкамі газэты.
У Віцебску: аддзяленьнем выдавецтваў «Известия» і «Правда» (Ленінская, 11).
У Гомелі: аддзяленьнем выдавецтваў «Известия» і «Правда» (Савецкая, № 17).
У Магілеве: Канторай газэты «Магілеўскі Селянін» (Ленінская, 35).
У правінцыі: аддзяленьнямі Белдзяржвыдавецтва, упоўнаважанымі Галоўнай Канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

БЕЛДЗЯРЖКІНО
ПАВЕДАМЛЯЕ ЎСІХ, хто цікавіцца кіно-справай, што у Маскве пры Цэнтральн. Савеце ОДСК адчынены ЗАВОЧНЫЯ КУРСЫ СЦЭНАРЫСТЫХ І МЭХАНІКАЎ.
Умовы прыёму і праграмы высылаюцца за 8-кап. марку.
Адрас: Масква, 9, Цьвярская, 35.

ПРАДАЮЦЦА старыя газэты, ГАЗЭТНЫ ЗРЫЎ.
Зварочвацца ў кантору газэты „Зьвязда" з 9—3 гадз.

Беларускае дзяржаўнае выдавецтва
АБВЯШЧАЕ
МАСТАЦКІ КОНКУРС
на выкананьне каляндарнай сьценкі да штодзённага адрыўнога беларускага каляндара на 1929 год.
УМОВЫ КОНКУРСУ:
1. Памеры малюнка для каляндарнае сьценкі могуць быць:
1) 20 на 33 сантымэтраў
2) 16 „ 28 „
3) 13 „ 33 „
4) 13 „ 22 „
2. У ніжняй частцы малюнку мусіць быць белае квадратнае месца для календара, памерам ня болей 7 з пал. на 12 см.
3. Унізе сьценкі (пад белай квадратнай плямай) павінен быць надпіс: Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва. Характар шрыфту, памеры надпісу і яго кампаноўка мусяць быць графічна ўвязаны з агульным малюнкам сьценкі.
4. Першы лісьцік адрыўнога календару павінен мець надпісы: „Калиндар на 1929 год" і „Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва". Характар шрыфта, малюнак, і колькасьць фарб павінны быць увязаны з агульнай кампановкай каляндарнай сьценкі.
5. Пажаданыя тэмы малюнкаў: рэвалюцыйная барацьба на Беларусі (у дынамічным афармленьні), сучасная рэвалюцыйная барацьба рабочых і сялян у Заходняй Беларусі, культурнае і эканамічнае адраджэньне і будаўніцтва Савецкай Беларусі, змаганьне старога быту з новым у беларускай вёсцы, мястэчку і горадзе, беларускія тыпы (селяніна, рабочага, сялянкі, работніцы) (беларускія краявіды (у розныя пары году) і інш.
6. Малюнкі павінны быць выкананы не меней як у 2 фарбы і не болей як у 4 фарбы, пры чым малюнак мусіць быць разьлічаны на літаграфскую рэпрадукцыю.
7. Апошні тэрмін здачы конкурсных прац—25 красавіка 1928 г.
8. Работа павінна здавацца ці перасылацца разам з закрытымі куартамі, куды палажыць лісток з паказаньнем імя, прозьвішча і адрасу аўтара гэтае працы.
9. Прэміі за прынятыя малюнкі:
1-я . . . . 50 руб.
2-я . . . . 40 „
3-я . . . . 30 „
10. З ліку непрэміяваных сьценак Беларускае Дзяржаўнае Выдавецтва на выбары будзе купляць сьценкі, пагадзіўшыся з аўтарамі, але не танней, як па 10 руб. за сьценку.
11. У склад прэм'ювальнай камісіі ўвойдуць прадстаўнікі ад Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва, ЦП саюзу працаўнікоў мастацтва, катэдры мастацтва і Інстытуту Беларускай Культуры.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Спраўка для прадстаўленьня на Біржу працы за № 179 Сьлявяна Б. Ш., выд. зав. „Воcход". 1614
Лек. кн. Абельсона М. Н., выд. Менстрахкасай. 1615
Служб. кн. Машока М. М., выд. Астрашыцка-Гарадзецкім РВК. 1616
Пашпарт Машока М. М., выд. Астрашыцка-Гарадзецкім РВК. 1617
Каапэрац. кн. Саргейчыка Т. Н., выд. МЦРК. 1618
Лек. кн. Юрэвіча І. І., выд. Менстрахкасай. 1619
Каапэрац. кн. Консон О. Д., выд. МЦРК. 1620
Чл. біл. Фрыдман Э. Ш., выд. саюзам працасьветы за № 6046. 1621
Лек. кн. Рымера І. Р., выд. Менстрахкасай. 1622
Чл. біл. № 48421 Юзэфовіч Р. І., выд. саюзам чыгуначнікаў. 1623
Правян. кн. Юзэфовіч Р. І., выд. матар'яльным складам ст. Менск МБВ чыгун. 1624
Чл. біл. Брудпера С. Т., выд. саюзам будаўнікоў. 1625
Камсам. кн. № 775 Зільбэрглейта З. К. выд. Менакругкомам ЛКСМБ. 1626
Лек. кн. Кадушевіч Р. Ю., выд. Менстрахкасай. 1628
Шлюбнае пасьведч., выд. Ветрынскім РВК на імя Вольскіх Т. і А. 1629
Пашпарт Міркоўскай М. С., выд. менміліцыяй. 1630

ЗНОЙДЗЕНА ЛЕНТА ДЛЯ ШАПІРАГРАФУ.
зварочвацца ў к-ру газ. „Зьвязда".

Друкарня газэты «Зьвязда»—Менск.

Тыраж 10.000 экз. Млынск, Галоўліт № 300